

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petitsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Pünkösöd.

Lángnyelvek szállottak az apostolok feje fölé s a lélek hatalma adatott nekik. És elszéledtek az egész világon, hogy hirdessék az ígét, mert minden népek nyelvén megtanultak szólni és mindenké megértették az ő szavaikat. A lelkesedés apostolokká avatta a tanítványokat, a kunyhók lakóit.

A lelkesedés, az önzetlenség hatalma nagy az emberi szivek felett. Esmék, nemes és nagy ideálok terjesztésére, felmagasztalására csak az ihlet képes. A tudomány óriás hatalma az észnek parancsol, a látható világot uralja; a lelkeket az ihlet, az apostoli lelkesedés képes csak lekötöni, nemesebbé, jobbá, önzetlenné tenni. A lelkek lángja, az eszményiség csak akkor loboghat fel, ha lelkesedés lakik az emberiség szívében, ha nem tapad egészen a földhöz az ember s nemesak realis, önző célok kötik le erőit, hanem idelájai vannak, amelyek megnesemítik cselekedeteit.

A kor a realistikus felfogásnak kedvez, de úgy látszik, elérkeztünk a realismus határkövéhez. Az emberiség újra ideálokat keres; apostolokat vár, akik felszabadítsák

a lelkeket és visszaadják a lelkesedést, a hitet; megtörjék az anyagiak hatalmát s megnyissák a szemeket lelki igazságoknak. Mert hiába küzdött eddig a tagadás szelleme, hiába halad az emberiség a tudás utjain mindig magasabbra, nem képes megcáfolni azt az öröktől fogva belénk oltott tudatot, hogy lényünk nemesebb részének nem elég az anyagi hatalom, mert az minden időközön keresztül lelki igazságok: ideálok után vágyik.

Azok az eszmék, amelyek a letűnt századok folyamán vezették az emberiséget, eltűntek. Nem igazságokat keresünk, hanem egyéni boldogulást és nincs, aki feláldozza magát a közért. Nincsenek apostolok, csak hatalomra vágyó, önző, anyagi gondolkodású emberek.

Apostolok kellenének, akik lemondva saját javukról, lángoló lelkesedéssel hirdessék az ígét.

Apostolok kellenének nekünk magyaroknak, akik felrázzák közömbösségéből a bágyadt magyarságot, akik megmutassák a nemzeti ideálokat.

Az emberiséget az önzés, irigység ejtette hatalmába; a gyűlölet fegyvert ad a kezekbe.

És mi apró nemzet szintén vakon rohanunk bele abba a forgatagba, amelyet az egymás elleni gyűlölet teremt. Igazi apostolainkat nem ismerjük többé; alapostolok támadtak közöttünk, akiket nem ideális célok, hanem önzés vezet.

A lángnyelvek nem szállnak újra az igazak feje fölé s a tömeg nem ismeri fel hivatott vezetőit. Képzelt félistenek előtt borul le s követi őket megfontolás nélkül.

Az erő kifáradt s mozdulatlanúságra van kárhóztatva. Napról-napra, nagyobb alkotás nélkül, tengődve él a nemzet.

Apostolok kellenének, akik az önzetlenség hatalmával, az igazság szavával tudnak hatni mindenütt.

De ha meg is találják a kiválasztottakat az igazságot, a szivekhez nem képesek hozzáférközni, mert megromlottak a szivek s az önzés elhomályosította az elméket.

Mert mindenki elégedetlen s mindenki más bűnében keresi bajainak forrását.

Nem vezet magasabb cél az embereket. Kihal a lelkesedés s nem a köz java az élet mozgató ereje.

Nekünk magyaroknak, akik egyedül, a magunk erejére utalva állunk a világban,

TÁRCA.

Emmi.

Mikor Ossfayné hat szép leányára gondolok, mindig azt hiszem, hogy ezek voltak a Gyurkovics leányok modelljei. Elegáns, eszes, sikkes volt valamennyi; mindenütt többet tudtak mutatni, mint amik valóban voltak. Mindenki azt hitte róluk, hogy gazdagok, pedig csak egy kis birtokcskát hagyott rájuk az apjuk s a birtokcska mellé meglehetősen sok adósságot. Mindenki meg volt arról győződve, hogy az Ossfay lányok a legelső rangú intézetben nevelkedtek, pedig bizony csak otthon tanulták azt, amit tudtak s a gouvernante maga volt az édes mamájuk.

Akkor még ismeretlen volt a Gyurkovics család, mikor az Ossfay lányok a Balaton tünderei voltak. Három-négy idényen keresztül ők adták a fényt a bálloknak, kirándulásoknak. Körülrajongták őket, udvarolt nekik három vármegye fiatalsága és ma — öt vén leány siratja vissza az elmúlt ifjúságot egy Isten háta mögött fekvő faluban, a hatodik pedig boldog asszony s nemsokára újra megjelenik a Balaton parton s bájos kis leányával együtt.

Az Ossfay lányok története nem olyan vidám, mint a Gyurkovics kisasszonyoké. Mulattak ők is, szerelmesek voltak ők is, csak hogy mindig kislakott a kezükből az alkalom, amikor férjhez

mehettek volna. Parancsolni akartak a szívüknek, hogy észszerűen mehessenek férjhez. Ugy érezték, hogy gazdagságra, ragyogásra születtek s a remélt gazdagságért eldobták a boldogságot. És az az öt vén leány, aki az ősi bárkában örökké látogatónak jár, réme lett az ismerősöknek, ellensége lett egyetlen asszony nővérének, de játékszerévé vált a nővér gyermekeinek, akik egész nyáron lármával töltik be a csendes, kopott kuriát.

Klára volt a legidősebb és a legszebb.

Gyermekleány korában beleszeretett a jegyző fiába, aki szerény filozofus volt az egyetemen. A fiu a csillagokról beszélt neki és mezei virágot szedett a számára. Klára bele is törődött abba a gondolatba, hogy professzorné lesz, megígérte a fiúnak, hogy megvárja, míg álláshoz jut. De egyszer huszárok jöttek s egy hőbortos kadét, kinek szerencsésjére gróf volt a papája, elesavarta a szép leány fejét. Klára szívesen hallgatta a kis kadét esküdjéseit, elhitte, hogy igazán szereti, remélte, hogy grófnévá teszi s egy szép nyári estén csókokat váltott vele. A véletlen úgy akarta, hogy a szerény filozofus szemtanuja legyen az enyelgésnek. A huszárok elmentek, a kadét talán a falu nevét is elfelejtette. De elment a félszeg tanárjelölt is és csak akkor tért vissza a falujába, mikor hirneves tudós lett, Klára pedig megöregedett. Ma nem ismerik egymást.

Angéla volt a második. Az ő története nem regényes. Szeretett egy parasztfiúból lett ügyvédet, de sohasem árulta el magát. Az ügyvédet

kikosarazta és többé kérő nem jelentkezett. A sors vele is csufolódott. Az a parasztfiú egyike lett az ország publicistáinak és mánásleányt vett feleségül.

Emmi a harmadik leány, asszony lett, igazán boldog asszony, aki szereti az urát lelke mélyéből.

A többiek története majdnem mind egyforma. Eltitkolták szerelmüket hiúságból, csak Emmi tudott áldozatot hozni a szívének.

Ossfayné három leánynyal vonult be Füredre. A két idősebb már otthon maradt, a legkisebb még nem volt eladó. A három közül Emmi volt a legfiatalabb. Mari és Jolán barnák, Emmi szőke volt. A két idősebb nővér büszke, öntudatos szépség, Emmi naiv, bájos baba.

Az ismeretség fürdön gyorsan megvan. Egy hét alatt az Ossfay lányok mindenkit ismertek. A férfiakat különösen. Az eszplanádon valóságos tolongás támadt körülöttük. Minden számottevő gavallér versenyzett a kegyeikért, de Maritól és Jolántól mosolyt igen, de egy biztató szót, vagy kézzsorítást nem lehetett kapni. Emmi pedig annyira naiv volt még, hogy alig értette, miért dicsérik annyira a haját, a szemét, isteni természetét. Nevetett, kacagott és egyik gavallérját sem tartotta többre a másikkal.

Volt a társaságban egy hallgatag szőke fiu, alig több husz évesnél. Jogász gyerek, de nem abból a sneidig fajtából, amelyik már hasonló korban adja a blazirtat és kineveti a szerelmet. Zöld volt még egészen, mint a hogy a többiek

a legnagyobb szükségünk volna arra, hogy a fennmaradásunkért vívott harcban minden vezért, minden magyart a köz érdeke hasson át.

Senkire sem számíthatunk, csak önmagunkra; össze kell tehát tartanunk a fajszeretnek minden erejével. Hirdesse minden magyar az egyetértést és hallgassa minden magyar azokat az apostolokat, akik békét és egyetértést hirdetnek. Kárhozatot hoz, aki a gyűlölség magvait hinti el köztünk. Hamis próféta az, aki a visszavonást táplálja.

A világot nagy kérdések megoldása foglalkoztatja. Ezek a kérdések fognak irányt adni századok társadalmi, erkölcsi, gazdasági és politikai fejlődésének. A népeket ezek a kérdések lázas tevékenységre készítik, a nemzeteket egygyé forrasztják, hogy hatalommal és erővel állhassanak meg azon a küzdőtéren, ahol a jövő harca el fog dőlni. Csak ennek a kis nemzetnek nincs egységes vezériránya, amely minden magyart egy sorba állítson; csak ennek a népnek vannak olyan bálványai, akik egymás elleni harca izgatnak.

Csodálatos, hogy akkor, amikor mindennél a tömörülés jelenségeit látjuk, mi a széthúzás utjain haladunk úgy a társadalmi, mint a gazdasági és politikai élet mezején és pünkösdi napján nem az apostolokat ünnepejük, hanem siránkozunk kell, hogy nem hallgat a nép hivatott vezetőire.

Az ideális célok eltűntek; legalább munkáljuk saját érdekeinket s igyekezzünk nemzeti ideáljainkat visszahelyezni arra az alapra, ahonnan detronizálta az önzés és a visszavonás.

A magyar faj.

A horvátországi zavargásoknak s a muraközi nép nyugalma ellen intézett merényletnek érdekes tanulságai vannak, amelyeket jó lesz levonni minden magyar embernek, mert előbb utóbb kenyértörésre kerül a dolog a magyar faj és a nemzetiségek között.

A horvátok mozgalmuknak politikai színezetet adnak. A kormány ellen izgatnak első sorban, de a proklamációikból lépten nyomon kéri a magyarság elleni gyűlölet. Ugy tüntetik fel törekvéseiket, mintha azok végső célja a kormány állítólagos erőszakoskodásának megszüntetése s a törvények végrehajtása volna; tényleg azonban az egész Croátiát a magyarság elleni gyűlölet mozgatja. Ez pedig sokkal veszedelmesebb, mint egy politikai akció, amelynek nem kell szükségképp faji gyűlölettel járnival.

Ha a horvátokat nem a magyarság elleni gyűlölet vezeti, ha csak jogukat akarnák érvényesíteni, akkor nem igyekeznének a muraközi horvátokat is felizgatni, mert hiszen azoknak a horvátok politikai törekvéseihez semmi közük sincs.

Világos, hogy a faji összetartozás érzését akarják felkelteni s ezt kiaknázni, éppúgy mint a németek a magyarországi szászokat, a csehek és oroszok a tótokat, a románok az oláhokot.

Faji gyűlölet vezet az összes nemzetiségi mozgalmakat s ezt a gyűlölet mesterségesen szítják.

Mi köze van a horvát mozgalmához, mi jót vár a horvátországi kormányváltástól, vagy a horvát eimer kizárólagos használatától a muraközi izgató? Hogyan tudja megérteni a mozgalmat célját és okait, mikor azoknak nem részese! Csak a gyűlölet alapján. A muraközi tulzók, a Zágrábban nevelt papok, jól tudják, hogy a muraközi népnek semmiféle politikai vívmányra nincs szüksége, mert épp olyan jogokat gyakorol, mint a magyar ajku állampolgár. De hát izgatnak azért, mert nekik semmi sem kell, ami magyar; mert a liberális magyar állam nem szolgáltatja ki nekik azt a jóra való népet, amelynek eszé ágában sincs Zágráb felé kaecingatni.

Aki kétségbe vonja a magyar faj jogát a szupremaciához, az nem jó hazafi; arra válságos időben számítani nem lehet.

A magyarság szupremáciájával szemben el kell törpülnie minden nemzetiségi érzésnek és érdeknek, mert a magyarság kizárólagos uralma lehet csak a hazát fenntartó magyar nemzeti állameszmének fundamentuma. Aki nem ezt vallja, az nem jól teszi, hogy itt marad ebben a hazában s mialatt mindazon előnyöket élvezzi, amelyeket a magyar haza polgárainak nyújt, egy huron pendül a haza ellenségeivel.

Sehol Európában a nemzetiségek nem élveznek annyi és olyan szabadságot, mint nálunk. Poroszországban drákói iskolatörvényt hoztak a lengyelek ellen; Oroszországban a lengyelek ma épp oly nyomás alatt állanak, mint a forradalom után. Pedig a lengyeleknek nemzetiségi érdekeik kultiválásához megvan a történelmi előjoguk, Orosz- és Németország még sincsenek tekintettel e történelmi jogra s a lengyeleket erőszakkal is oroszosítják, illetve germanizálják.

A mi nemzetiségeink történelmi előjogokra nem hivatkozhatnak. Sem a tótok, sem a szászok, szerbek, horvátok, oláhok önálló államot nem alkottak Magyarországon területén, csak bizonyos közigazgatási önkormányzattal bírtak.

Mindezek dacára a nemzetiségek fenntartása és megóvása tekintetében sokkal jobb dolguk van, mint bármely történelmi előjoggal bíró nemzetiségnek a külföldön.

Ugy látszik nagyon is jó dolguk van, mert folyton a magyar állameszme esorbításán törik a fejüket, természetesen azért, mert büntetlenül csak a türelmes magyar államban lehet ezt megeselekedni. Más országban már régen alaposan a körmére kompartottak volna mindazoknak, akiknek az uralkodó faj nemzetiségi politikája nincs inyükre.

Pedig nagyon kevés az, a mit a magyar állam a nemzetiségektől megkövetel. Hazaszeretetet, a magyar nyelv tudását s az iskolákban való tanítását. Korlátlan nemzetiségi sajtószabadságot élveznek és a lehető legtökéletesebb jogegyenlőséget. Ennél több jog már csak előjog lehetne, amit az állam a magyar faj rovására egyik nemzetiségnek sem biztosíthat.

Vannak a nemzetiségek között vezető emberek, akik előjogokat kívánnak; akik fennen hangoztatják, hogy nem hajlandók elismerni a magyar faj szupremáciáját, tehát a magyar nemzeti állam eszméjét.

A horvátokat addig, míg Horvátországban maradnak, nem akarjuk egy kalap alá vonni a többi nemzetiségekkel. Történelmi előjogaik vannak, amelyeket azonban a magyar állam a legmesszebb menő módon respektált a kiegyezésben. De ezek a történelmi előjogok nem terjednek addig, hogy a magyar állam ellen rohanjanak, mert Szent István koronája őket a magyar államhoz kapcsolja, közjogunk nem ismer horvát államot s az a terület, amelyen laknak, a magyar szent korona birodalmához tartozik; oda tartozott ezer év óta.

Ha pedig a horvátok a szoros értelemben vett Magyarországon területén laknak, vagy itt hirdetnek nemzetiségi tanokat, itt csak olyan tekintet alá jöhetnek, mint a többi nemzetiségek,

esufolták. Annyira zöld, hogy még táncolni sem nagyon mert, inni nem tudott, asszonytársaságban pedig felszeg volt és irult-pirult minden szóra. Berethy Laci, a kis szőke jogász, nem sok vizet zavart. Csak bámulta Emmi, de a leány ezt sem vette észre. Volt azonban a fiúnak egy nagy erénye. A nagybátyja, aki nevelte, milliomos hírében állott. Emmi ezt sem vette észre, de annál jobban figyelembe vette a két idősebb nővér és kivetették a hálót a kis gölyára, az apró jogászra.

Jolán egy szép nyári estén, mikor a Balaton habja szerelemről esacsogott s a szellő ábrándos melódiákat zizegett a bokrok között, annyira elfeledkezett büszkeségéről, hogy Berethy Laci kezét szorongatta, gyújtó tekintettel nézett a fiu szemébe és szerelmi bánatról panaszkodott. De Berethy Laci mindezt nem értette és bambán mosolygott.

Mari még többet engedett meg magának. Egészen közel ült hozzá. Haja az arcát érintette, s a vállára hajtotta a fejét. A Laci arca égett, a keze remegett s talán elesattant volna az első esők, ha a hátuk mögött fel nem hangzik Emmi kacagása. Vége volt a pástoróranak. Mari boszusan ment vissza a társasághoz, Berethy Laci pedig reszketve nézett a földre.

— Boesánat — esicsergett Emmi — talán zavartam magukat. Nem kellett volna erre jönnöm.

A fiu szemében csodálatos tűz gyult ki, mikor a szőke leányra nézett s mintha kieserélték volna, olyan bátran lépett előre.

— Emmi, maga csalódik. Én csak magát szeretem.

A leány bámulva nézett rá. Még sohasem látta ilyen lángoló arccal, égő szemekkel. A szerelem még csak homályos sejtélem volt előtte, nem ismerte annak fellobbanását, mindent legyőző erejét. De elragadta a pillanat varázsa, a fiu szenvedélye s mikor az megfogta a kezét, átkarolta derekát, remegve borult a vállára.

És ettől a naptól kezdve megváltozott a két gyerek. Emmi hallgatag lett, álmodott; Berethy Laci megférfiasodott, nem engedte, hogy gyermek módjára bánjanak vele. Boldog volt, hogy titkot őriz, két szerelmes szív titkát.

A két nővér azonban sejtett valamit. Emmi éjszakákon keresztül sóhajtozott, szerette a magányt és valahányszor találkozott Berethy Lacival, mindig váltott vele néhány suttogó szót, amelyeket nem volt szabad másnak meghallania. És a két leány irigykedve kémkedett nővére után.

Augusztus végére járt az idő, a fürdő napról napra néptelenedett. A fiatal emberek serege elszéledt, Ossfay Jolán és Mari körül nem taposta már senki a földet, csak Berethy Laci tartott ki Emmi mellett. Érezték, hogy bucsuzás előtt még valami mondanivalójuk van egymásnak, de nem volt rá alkalom. Emmi nagyon őrizték.

Felhők kergetőztek az égen azon az estén, mikor néhány percre egyedül maradtak egy jazmin bokor mögött.

— Emmi szeret-e igazán? — kérdezte a fiu.

— Igen — suttogta félve a leány.

— Vár-e reám, míg visszatérek?

— Várok, ameddig maga akarja.

Azután megcsókolták egymást. Végig borzongott a leány egész teste, odatapadt szerelmeséhez, aki lelkét lopta el abban a esőkban.

Másnap elváltak. Berethy Laci elutazott.

Szegény kis Emmi azután sokat szenvedett. A Laci írt neki egy levelet. Azt elfogták, kinevették s megtiltották a további levelezést.

Nemsokára jött egy gazdag német bérlő, egy esetlen, öreges ember, aki a kezét kérte. Az anyja, a nővérei, a jó rokonok kétségbeesetten könyörögtek, hogy hozza meg a nagy áldozatot. Ellenállt. Ezért meggyűlölték.

Az egész család azt hitte, hogy rajta is beteljesedik az Ossfay lányok sorsa.

Két év mult el. Berethy Laci nem adott életjelt magáról. Egyszer azonban jött egy hosszú levél, tele szomorúsággal, édes boldogsággal. Azt írta a fiu, hogy a nagybátyja meghalt, kitagadta mindenéből s ő most szegény, földhöz ragadt szegény. Szolgabíró valami félreeső faluban. A kollégája is csak olyan árva legény, mint ő s a fizetéséből boldogan megél a feleségével együtt. Ha Emmi megelégszik evvel a sorssal, eljön érte, mert szereti, nagyon szereti.

Természetesen ezt a levelet is elfogták s kacagva dobták eléje.

— Nos, akarsz-e szolgabíróné lenni, ezer forintból megélni, gyereket dajkálni, puliszkát főzni.

akkal szemben a türelem fonala előbb utóbb elszakad.

A magyar faj szupremáciájának szentnek és sérthetetlennek kell maradnia, mert csak ez biztosíthat bennünket arról, hogy hazánk el nem merül a népek áradatában.

Uj irányok.

(I.) Közéletünkben, társadalmunkban mind erősebb gyökeret ver egy irányzat, egy felfogás, amely ez ideig ha nem is idegen, de rokonszenves éppenséggel nem volt Magyarországon. A konzervativizmus ez, amelyet a szabadelvű irány szorított le az uralomról s most visszatér, hogy megbuktatni igyekezzék azt a rendszert, amely annak idején őt buktatta meg.

A konzervatív irányzat felbukásáról nem szabad azt hinni, hogy az visszafejlődés; ez csak a fejlődés processusa, a tömegeket mozgató eszmék hullámváltása.

Nem szabad a konzervativizmust azonosítani az elfogultsággal, a felekezeti és gazdasági türelmetlenséggel; nem szabad azonosítani a reakcionárius törekvésekkel. Ez a halvélemény csak Magyarországon van róla elterjedve, ami nem is csoda, mert kifejlített konzervatív pártok a szónak mai értelmében nálunk még nem voltak. Mi csak a közjogi konzervativizmust ismertük a táblabíró világból. Most egészen más jelentősége van s a közjogi kérdéseknek alig jut benne szerep.

A konzervatív irányzatok programját inkább gazdasági kérdések uralják. A termelési tényezők összhangba hozatalára, a gazdasági kiváltságok megszüntetésére törekszik. Így pl. az angol konzervatívok az ipari és kereskedelmi kiváltságokkal szálltak horeba.

Nálunk nagy áldozatok árán kellett kereskedelmet és ipart teremteni s ez csak szabadelvű irányzat mellett volt lehetséges. A lázas munkában nem csoda, hogy egy s más érdek háttérbe szorult. Most ezek az érdekkörök igyekeznek védekezni, újra előre törni. A törekvés érthető és előre volt látható. Az agrár és merkantil jelszavak mögé rejtőzött törekvések voltaképpen nem jelentenek mást, mint a két irány küzdelmét, amely előbb utóbb új politikai alakulásra vezet.

Nagy kérdés, hogy elérkezett-e már a konzervatívok ideje s üdvös lehetne-e Magyarország gazdasági és társadalmi életére ezek uralma. El lehet képzelni egy üdvös konzervatív irányt is, amely a szó nemes értelmében óvakodik a tulakapásoktól, de a haladást nem gátolja, hanem nyugodt fejlődést, nagyobb megfontolást visz bele a közéletbe. Erre az igazat megvallva

Emmi arca fellángolt a boldogságtól.

— Igen akarok, boldog leszek. A felesége leszek.

A mama azután megírta Berethy László szolgabíró urnak, hogy nem szívesen ugyan, de beleegyeznek a házasságba, mert az a balgatag leány úgy akarja. Figyelmezteti a szolgabíró urat, hogy Emminek nincs hozományja s úgy vegyék magukra az élet gondjait, hogy maguknak kell vele megküzdeni.

Osszfayéknál a véglegényt várták. Emmi minden pereben kiszaladt a tornácra, az idősebbek pedig gonyolódva mutogatták neki az uton feltűnedező parasztszekereket. Ott jön a véglegényed, a tündérr királyfi. És a tündérr királyfi megérkezett négy televér lovon. Mellette ült a holtnak hitt nagybácsi, ki romantikus hajlamu öreg ur volt, ki akarta próbálni a kis leány szívet. Esze ágában sem volt kitagadni az öcsöse urát, de az Osszfay lányok abban a hirben állottak, hogy jó parthiera vadásznak szerelem nélkül és bizonyítékot akart az ellenkezőről. Bocsánatot kért, hogy ezt az intrikát elkövette, de Osszfayék soha sem tudják elfeledni.

A kis Emmi elvitték négylovas hintóban, gazdasági kúriába, az idősebbek pedig gyűlölettel néztek utána.

Ez Osszfay Emmi boldogságának egyszerű története.

szükségünk is volna. Csakhogy közjogi helyzetünk a konzervatív irányzatot gyorsan reakcióvá alakíthatná át. Ezért irtózik a nemzet a konzervativizmus nevétől is.

Magyarországon a konzervativizmust a reakcióval együtt emlegették, pedig a kettő messze áll egymástól. Ez a felfogás a multból maradt ránk, amikor konzervatívoknak nevezték azokat a mánásokat is, akik Metternich szekereit tolták. Ma természetesen egészen mást jelent ez az irány. Keveset foglalkozik politikával és közjoggal, de annál többet a gazdasági élettel és társadalmi problémákkal.

Angliában a helyzetet a konzervatívok uralják, csakhogy ennek az uralomnak a szellemét a mi viszonyaink közé aligha lehetne átplantálni. Ott a konzervatív irányzat dacára akkora közszabadság van, hogy semmivel sem áll mögötte a demokráta államoknak. A mi konzervatívaink azonban nagyon is hajlandók arra, hogy a gazdasági szabadságot megkorróltozzák s társadalmi téren is osztályuralmat teremtsenek.

A konzervatív iránynak, ha uralkodó áramlattá válik, biztosítania kell az egyén belső és külső szabadságát. Nem szabad társulnia a reakcióval.

A szabad versenynek azonban feltétlenül árt a konzervatív uralom, mert politikájának egyik sarkitétele, hogy a feltétlen szabadságnak romboló hatásai is vannak s a szabad versenynek tudható be, hogy bizonyos iparágak a romlásba kerültek, hogy a kisiparos sanyaru helyzetben küzködik.

A verseny megszorítása folytán a konzervatív irányt első sorban a kisiparosok fogják üdvözölni. A verseny megszorítását ma már annyira üdvösnek hiszik, hogy egyes körök a cárendszert visszaállítását sürgetik.

A konzervativizmus helyes keretekben üdvös lehet, de végzetessé válhat, ha túllépi a határt, ha olyan emberek kezébe játsza a vezető hatalmat, akik tulzásokra hajlanak. Ezek hamarosan lejárattják és gyűlöletessé teszik azt a rendszert, amely ugyis csak átmenetileg indokolt. Még nagyobb baja a konzervatív iránynak az, hogy tulkapásai miatt legalkalmasabb uttorője a szociál demokraciának. Konzervatív uralom csak éiál demokraciának. Konzervatív uralom csak hatalmas, gazdaságilag és társadalmilag az egész vonalon megerősödött nemzeteknek való; nekünk jobb, ha egyik másik jó vonását a szabadelvűség elfogadják, de a liberalizmus nem adja át az uralmat a konzervatívoknak.

A fogyasztási szövetkezet.

A zalaegerszegi fogyasztási és értékesítő szövetkezet feloszlott, felszámolt és amint halljuk, a befizetett üzletrészek tulajdonosainak visszatérül.

Ha a mi fogyasztási szövetkezetünk felszámolása elszigetelt jelenség volna, összeomlása nagyobb garral járt volna, mint így. Csendes kimulása azonban részvétet kelt és miután az országban több fogyasztási szövetkezet feloszlott, gondolkodásra is készít, hogy mi lehet az oka a szövetkezetek pusztulásának.

Sokat beszéltünk már erről a témáról általánosságban; se hozzátenni, se elvenni valónk nincs, de a tanulságokat mégis le kell vonnunk, mert ha közelebből nézzük a dolgot, a sok ezer forinttal alakuló szövetkezetek feloszlása nem olyan kis fontosságú esemény, hogy felette egyszerűen napirendre lehessen térni.

Ha egy nagyobb szabású vállalat feloszluk s az abba befektetett tőke három negyed része elvész, rendszeren egy esomó ember tönkrejutása a következmény. A szövetkezeteknél a tőke csekély része esik egy emberre, az egyeseket érő veszteség csekély, senki sem megy tönkre, tehát a panasz sem oly hangos. Ezért a vállalat megbukik, a szövetkezet pedig feloszluk. Pedig a nemzet gazdasági életére nézve egyforma fontosságú mind a kettő; ugyanazok az okai és ugyanazok a következményei. Tőke vész el, az improduktív munka értéket semmisít meg.

A fogyasztási szövetkezetek feloszlásának okául rendszeren a pártolás hiányát hozzák fel, sőt a közönségnek szemére is vetik, hogy nem elég érett a saját érdekeinek a felismerésére és szolgálására. Ez a legprimitívbb okoskodás, amely a felelősséget a nagy közönségre hártja. Mikor a fogyasztási szövetkezeteket szervezték, az akció indokául azt az egyetlen, de indisputábilis okot hozták fel, hogy a szövetkezést a gazda-

sági élet feltétlenül követeli, mert a kis ember ki van szolgáltatva a könyörtelen nagy tőkének, amelynek hatalmát csak szövetkezéssel lehet legyőzni. Ez olyan igazság, amelylyel szembe szállni alig lehet.

Csakhogy más az elméleti és más a gyakorlati igazság. A gyakorlati életben az igazság a siker. A gyakorlat pedig a fogyasztási szövetkezetekkel alaposan rácsáfolt az elméletre és bebizonyította, hogy a gazdasági tudományoknál az igazságot az élet tapasztalataiból kell elvonni s aki gyakorlati célokat akar szolgálni, nem elég, hogy lelkesedni, elmélni tud, annak a gazdasági élet gyakorlati oldalát is kell ismernie.

Olyan intézménynek, amelyet az élet szerves fejlődése szül, nincs szüksége pártolásra olyan értelemben, mint pl. a hazai iparnak, amelyet állami protekcióval kellett megteremteni. Sőt nemcsak erre nincs szüksége, hanem még az ellenszenv sem képes legyűrni. Mikor a vasutat építették, hiába lázadtak fel a fuvarosok, kisiparosok, hiába szedték föl a sineket és furták keresztül a töltéseket, azért a vasut átalakította a gazdasági életet. Ahol a szövetkezésre — bármely alakban — szükség van, ahol az élet sarkalja az érdekesoportokat a szövetkezésre s ahol a szövetkezés segíthet és vitális érdekeket szolgál, ott hiába fog lármázni a tőkés, hiába fog agítani a szatós, ott a szövetkezetek virágozni fognak s előbb utóbb az ellenséget is részesévé teszik az új rendnek. Gyárvarosokban, ahol a munkás az áru-uzsora ellen küzdeni nem képes, feltétlenül szükségesek a fogyasztási szövetkezetek; de hogy miért szükséges Karakó-Szőresőgön, vagy akár Mukuesfaluban a fogyasztási szövetkezet, azt gazdasági okokból senki megmagyarázni nem tudja. Egészen más okból keletkeztek azok a boltok, amire alább még rátérünk.

Annak, hogy Zalaegerszegen nem volt szükség a szövetkezetre, bizonyítéka a felszámolás. Ha létének alapja a közszükségletben nyugodott volna, bizonyos, hogy minden szervi hibája mellett is felvirágzott volna.

Amint nem volt igazságuk azoknak, akik a szövetkezet miatt a helyi kereskedelem tönkretételéről félték, ép ugy nincs igazságuk azoknak sem, akik nagy közgazdasági bajnak tekintik a szövetkezetek összeomlását. Ez csak veszteség, de csak annyi veszteség, amennyi pénz a szövetkezet révén elveszett. A politikai boltok összeomlásában azonban van egy veszedelem is. Diskreditálja a szövetkezeti eszmét; bizalmatlanná teszi egy a tőkét, mint a közönséget minden szövetkezés iránt.

Már pedig a szövetkezésnek nagy hivatása van a jövő gazdasági életében. A szövetkezés fogja átalakítani a mai rendszert, megtörni a nagy tőke tulsúlyát, diadalra juttatni a munkát, megérdemelt díjához juttatni a munkás kezét. De a szövetkezésnek nem azok az alakjai, amelyeket Magyarországon elsősorban protegáltak. Elhibázták az első lépést; olyan szövetkezeteket állítottak fel, amelyek nagy gazdasági célokat szolgálni s előbbre vinni nem képesek, mert szervezetük, működési körük erre nem alkalmas nem képes.

A fogyasztási szövetkezeteknek a legtöbb helyen nem annyira gazdasági, mint inkább nemzeti és társadalmi missiója van. Így pl. Svédországban magukhoz ragadták az égetett szeszes italokkal való kereskedést, hogy az alkoholizmust mérsékeljék. Magyarországon felső vidékeink a ruthének között fogyasztási szövetkezeteket állítottak fel, hogy a Lengyelországból beözönló, hazátlan, lelkiismeretlen kazárok működési terét elfoglalják. Sokan azután azt hitték, hogy ezekre a szövetkezetekre ott is szükség van, ahol társadalmi problémákat nem von feladatai körébe s ahol nemzetmentő akcióra, hála Isten, nincs szükség, mert a nemzeti érdekeket nem veszélyezteti senki. Igaz, hogy a fogyasztási szövetkezetek hívei ennek az ellenkezőjét vitatják s a nemzetmentő akciót szükségesnek tartják mindenütt, ahol egy zsidó szatós letelepedett, de szerencsére kevesen vannak, akik ezt el is hiszik.

Azt hitték továbbá, hogy a fogyasztási szövetkezetek nemcsak társadalmi, nemzeti, hanem gazdasági és politikai célok előre vitelére is alkalmasak. Mert vannak politikai tendenciával alakult boltok is. Nálunk Zalavármegyében ilyen fajta nincs, vagy talán egy kettő van a falvakban; a mi fogyasztási szövetkezeteknek inkább a félreismerett gazdasági célok adtak létet. Az

antiszemita magától keveredett bele a dologba, mert a szövetkezés céljával a nagytőke és a tisztességtelen verseny, az áruuzsora ellen való küzdelmet szokás kijelölni s miután manap a nagytőkét és a kereskedelmet a zsidóság tulajdonának hiszik, visszaéléseit és kinövésait sok korlátolt fő a zsidóság bűnének tartja, az antiszemita magától értetődött. Pedig aki gondolkodik, az tudja, hogy a kereskedelem és a nagy tőke visszaélései nem azért kaptak lábra, mert a zsidók kezében vannak, hanem a zsidók is csak azért részesek ezeknek a visszaéléseknek, mert társadalmi helyzetük századokon át kizárólag az üzérkedésre utalta őket. A kereskedelem szelleme, a nagytőke önzése az, amely a visszaéléseket szüli s ennek részese az angol pair fiából lett kereskedő ép úgy, mint a mukucsfalui szatócs, valamint a tőke praepotenciájából kivészi a részét a legzsidómentesebb pénzintézet ép úgy, mint a lipótvárosi takarékpénztár.

Ezeket a fogyasztási szövetkezetekkel megtörni nem lehet, mert ezek maguk is vagy részesek lesznek a rendszernek s ez esetben nincs létjoguk, vagy szembeszállnak vele s ekkor nincs létejük.

A fogyasztási szövetkezetek a tőke és a kereskedelem tulkapásai ellen védekezni nem is képesek. A falusi szatócsot tönkre teszik, de a nagykereskedőnél vásárolnak s evvel is kénytelenek hozzájárulni a nagytőke gyarapításához. Ezenkívül a fogyasztási szövetkezetek nem jó kereskedők, tehát a legtöbb veszteséggel fogja pályafutását befejezni s a helyükről kiszorított szatócsok elfoglalják a helyeiket.

Ma már a szövetkezeti eszme hívei belátták, hogy a szövetkezésnek nem boltok felállításával kellett volna megindulnia, mert azt a célt, amelyet a szövetkezés szolgálni akar, ezekkel elérni nem lehet. Gazdasági haszon csak a kooperatív szövetkezésből származhatik, ahol az üzletrészes, vagy a szövetkezés tagja aktív részese a munkának, vagy ahol akár a termelés kiterjesztése, új értékek előállítás, értéktelen anyagok értékesítése, vagy az értékek fokozása által új jövődelmi források keletkeznek.

A tapasztalat azt mutatja, hogy mindegy, akár a szövetkezeti boltból, akár a kereskedőtől szerzi be valaki szükségleteit; a megtakarítás, ha egyáltalán van, minimális; egyre megy az is ha a takarékpénztárból, vagy a szövetkezetből vesz kölcsönt, egyforma kamatot fizet. De nem mindegy, ha a nép minden terményét értékesíteni tudja, ha földjét okszerűbben művelheti, ha munkaerejét produktív módon felhasználni képes. Komoly nemzetgazdák ma már nem is propagálják akkora hévvel a fogyasztási szövetkezeteket, mint előbb; a szervezők helyi nagyságok, a cél lokális értékű. Helyesebb irányt vett a mozgalom a tej, a tojás, baromfi, gabona szövetkezetek felállításával; történtek kísérletek a borértékesítés szövetkezeti uton való szervezésére is. Nem vált be egészen a biztosítási szövetkezet, amely intézmény egyébként most van fejlődésben, tehát ma még alig lehet felette alaposan véleményt mondani.

Ha a szövetkezésnek új jövődelmi források teremtésére irányuló szervezetei behálózják az egész gazdasági életet, akkor majd talán lehet arról szó, hogy a munka, az östermelés, az ipar felszabadul a nagy tőke nyomása alól s evvel a kereskedelem is megtisztuljon az egészségtelen versenytől. A fogyasztási szövetkezetek azonban akkor már régen nem fogtak létezni, de nem lesz meg az a tőke sem, amelyet ezekbe belefektettek.

A fogyasztási szövetkezetek az eszme terjesztésére nem lesznek jó befolyással, mert az a sok vesztes és beperelt ember, akik jó szívvvel jóhiszeműleg álltak a szövetkezeti zászló alá, menekülni fog az elől, aki még egyszer szövetkezetet emleget előtte.

Az izraelita hitközség közgyűlése.

A helybeli izraelita hitközség folyó hó 23-án délután 2 órakor tartotta évi rendes közgyűlését.

Elnöklő Boshán Gyula ügyvéd, hitk. elnök miután megállapította, hogy az alapszabályok által előírt 50 tag megjelent, a határozatképességet megállapítván, a közgyűlést megnyitotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére Löbl Dávid és Reisinger Rezső jelöltettek ki.

A mult év ügymenetéről szóló jelentést olvasta föl a titkár, melyben a hitközség pénzügyi s

kulturális állapotáról számol be az előjáróság. A pénzügyi helyzetet ugy eszeteli a jelentés, hogy a mult 1902. évben volt a bevétel 77020 K 30 f, a kiadás pedig 75929 K 20 f. — Vagyron van: készpénzben, ingatlanokban s. a. 226472 K 94 f, ennek ellenében kitesz a hitközséget terhelő teher 44831 K 86 f. Az 1901—1902. évi számadás főbb tételeinek összehasonlítása után az előjáróság örömmel konstatálja, hogy a pénzügyi helyzetben, a mult évben javulás állt be; bárha a tagok által fizetni kötelezett kultusz adó beszedés körüli hanyatlást kell konstatálni, minek az a szomorú eredménye, hogy a kultusz adóban nevezetes összeg van még mindig hátralékban, mely körülmény a pénztári kezelést nagyban alterálja.

A gabella (metszés után járó jövedelem) kezelése egy új, csak most életbeléptetett rendszer szerint történik. Az előjáróságnak ezen új rendszer kidolgozása s életbeléptetése körül eszközölt tapintatos s körültekintő eljárása teljesebb bevált; az ellenőrzés hathatósan történik.

A jelentés főleglél azokat az anomáliákat, a mik a kóserhusnak vidékről való becsempészése, a zugmetszés és a rituális metszésnek nagy mérvű mellőzéséből származnak. Ezeknek megszüntetése, vagy legalább korlátozása s lehetőség a minimumra való leszállítása iránt intézkedés fog életbeléptetett.

A hitoktatás a dunántúli rabbi gyűlés által kidolgozott tanrendszer szerint történik. Ez a rendszer sikeresnek bizonyult és továbbra is alkalmazásban marad.

A jótékonyági szakosztály is elismerésre méltó módon működött. A csekélyebb értékű kivevő jótékonyági aktusokon kívül a romániai hitsorosoknak 350 korona segély juttatott; mely összeghez a hitközség 50 koronával s dr. Graner Adolfné urnő szintén 50 koronával járult. Köszönettel tudomásul vétetett.

Az előjáróság Stahlberg Mór másodkántor kérelme folytán 200 korona drágasági pótlékot szavazott meg.

A templomszakosztály Weisz Jenő kántort 1902 szept. 15-ikétől egy évre, 1500 K törzsfizetés s 300 K lakbér illetmény mellett azon kikötéssel szerződtette, hogy a főünnepekre meghatározott 300 K díjazásról lemondott. Ha nem választ a hitközség főkántort, tartozik ez a f. év főünnepein is előimádkozni.

Elnök felszólítja a közgyűlést, hogy a jelenlévők tegyék meg esetleges észrevételeiket.

Dr. Graner Adolf helyesli a felolvasott jelentésben foglaltakat, indítványára az előjáróság hasznos tevékenységéért jegyzőkönyvileg köszönetét nyilvánítja a közgyűlés.

A hitoktatást hiányosnak, célteljesztetnek és rosznak tartja. Qualifikált hitoktató alkalmazását óhajtja, aki a tanuló ifjúságot rendszeres tanításban részesítse, vallás-erkölcsi nevelésükre több gondot fordítson. Tudomása szerint a gabella pénzek beszedése körül még mindig vannak némi hiányok.

Egyhangulag elhatározatott, hogy a célnak tökéletesen megfelelő, qualifikált hittanár alkalmazandó; s a mennyiben egy ily tanerő nem volna elegendő, a most alkalmazásban lévők közül-veendő egyik másik igénybe. Hogy a hitoktató már a jövő tanévben alkalmazható legyen, a pályázat haladéktalanul kihirdetendő. A gabella körüli eljárás is szigorítandó lesz.

Dr. Grünwald Samu a gabella eltörlését indítványozza.

Büchler Jakab nem tartja ezt kivihetőnek, mert szerinte azok, akik nem metszetnek, más módon vannak megadózhatva. Azért sem törölhető el a gabella, mert az utáni jövedelem havonként folyik be a pénztárba, adóban való kivétele esetén a pénztári készlet körül — mert az adók későn folynak be — zavar támadna.

Dr. Obersohn Mór pártolja dr. Grünwald javaslatát s kéri, utasítsák az előjáróság egy ily irányu javaslat kidolgozására.

A közgyűlés ezt elfogadta.

Dr. Rosenthal Jenő a Stahlberg Mórnak adott 200 koronát nem drágasági pótlék, hanem segély címén kéri elkönyveltetni. Így történt a határozat hozatala.

Dr. Grünwald Samu a jótékonyági szakosztály referatájához szólva helyesnek tartja az összetartást s jótékonyág gyakorlását, de óhajtja, hogy idegenből jövő olyan egyénekkel szemben, a kik igazolják, hogy segélyre szorulnak és erre érdemesek, szintén részesüljenek támogatásban s ne utasítsanak azzal el, hogy a helybeli sze-

vények istápolás veszi igénybe a hitközség jótékonyágát. Elnöknek ama fölvilágosítása után hogy ilyen alapja a hitközségnek nincsen, a közgyűlés az indítvány fölött napirendre tért.

Következett a számvizsgáló bizottság jelentésének a felolvasása, valamint a pénzügyi bizottság külön jelentésének közlése. Itt arról folyt a vita, hogy az az 5660 K összeg, a mit egyesek az 1894. évben megtartott diszvaucora alkalmával a templom renoválási költségére önként megajánlottak, vagyonként vétessék e föl. Dr. Berger Béla, dr. Obersohn Mór, dr. Graner Adolf, Breisach Sámuel, dr. Hajós Ignác, dr. Grünwald Samu, Weisz Ármán s Szamek Adolf hozzászólása s az ügynek minden oldalról történt kimerítő megvilágítása után abban történt megállapítás, hogy dr. Hajós Ignác közvetítő indítványa értelmében azok a hitközségi tagok, a kik azon a diszvaucorán önként adakoztak, továbbá azok is, akik nem adakoztak, alkalmas és tapintatos módon szólíttassanak fel; s pedig akik már aláírtak ilyen adományokat arra, hogy föntartják e ajánlatukat, a többiek pedig adakozásra kísértessenek meg.

A vita folyamán Weisz Ármán az új templom építése s felszerelés által felmerülő költségek fedezésére 200, Szamek Adolf pedig 200 koronát ajánlott föl, mit a közgyűlés köszönettel elfogadott.

Ezután a közgyűlés pénztárnoknak a fölmentvényt a szokásos óvások föntartása mellett egyhangulag megadta.

Következett Fischer Pál interpellációja. Felszólaló kérdést intézett, hogy a zárszámadás „Mérlegszámla“ „teher“ oldalán fölvetett 9070 K alapítvány tényleg meg van-e; ezen alapítványi tőke évi kamatai az alapítók intentiójának megfelelően használtak-e föl?

Többek hozzászólása után a közgyűlés a bizottság kiküldését határozta el, melynek feladata lesz annak pontos s határozott megállapítása, hogy az alapítványok, a hitközségnek történt átadásától kezdődőleg helyesen kezeltettek-e s vajjon az évi kamatok az alapító levelekben meghatározott célokra fordítottak-e?

Most áttért a közgyűlés a számvizsgáló s adókivető bizottságok megválasztására.

Egyhangulag megválasztottak számvizsgáló tagokká: Balassa Benő, Mondschein Samu, Pataki Gusztáv, Veisz Ármán, Rosenthal Gyula. I. Adókivető bizottság: Elnök Graner Géza, jegyző dr. Rosenthal Jenő, Fischer Pál, Fürst Sándor, Grünbaum Ferenc, Heinrich Vilmos, Rechnitzer Miksa. II. Adókivető bizottság: Elnök dr. Fürst Béla, jegyző Mondschein Samu, Deutsch Ferenc, Gyarmati Vilmos, dr. Kaiser Emil, Kohn Jakab, Schwartz Mór. III. Adófelszámolási bizottság: Elnök dr. Grünwald Samu, jegyző Pfeifer Henrik, Fuchs Samu, Satler Ignác, Garai Lipót, Veisz Ignác mérnök, Veisz Ármán.

Kardos Samu.

A hűség és munka ünnepe Alsórajkon.

Megható és épületes ünnepség közt vette anyagi és erkölcsi elismerését hűséges munkásságának Asperján György, ki uraságának, Koller István alsórajki földbirtokosnak szolgálatában immár 36 évet töltött el, oly buzgó odaadással, hogy a földművelésügyi miniszter 100 K jutalommal s diszokmánnyal tüntette ki.

A jutalom és okmány átadása május hó 24-én történt az alsórajki kastély szép udvarán.

Megjelentek az ünnepélyre dr. Jankovich László gróf főispán, Bogay Máté országgyűlési képviselő, Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő s a vármegyei gazdasági egyesület elnöke, Bakó Gyula, Bosnyák Géza, Szentmihályi Dezső, Vizlendvay Sándor földbirtokosok, Odor Géza pénzügyigazgató, dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő, Gruner Lajos közigazdasági előadó s Kugler Sándor gelsei körjegyző.

Asperján Györgyöt a községi előjáróság, lakosság és urodalmi eselődés nagy sokasága vette körül.

Pálffy László paesai szolgabíró jelezte az ünnep okát és alkalmát.

Bogay Máté képviselő, kit a vármegye főispánja a jutalom kézbesítésével megbízott, minden jelenlévőt mélyen megindító szép szavakkal méltatta Asperján György 36 évi buzgó munkásságát és azt a boldogító érzést, amit a hűség és becsület kelt, minden életviszonyok közt az emberi szívből.

Meggyőzően indokolta, hogy a nemzet boldogságához szükséges minden fiának a közreműködése.

És ha minden ember — ugymond — betölti a maga kötelességét, akkor nem kell vándorbotot fogni kézbe, mert minden szívben megdobban a költő magasztos intelme, hogy e földön élnünk és halnunk kell.

Asperján György remegő kézzel vette át a csillogó aranyakat; de a keze mellett megremegett a lelke is, midőn arra figyelmeztette őt Bogray Máté, hogy a szép díszokmány maradjon örök emlékeztetője fiainak és unokáinak a becsületes munkára és a hűség nemes kitartására.

A ragyogó könyv, mely megáztatta az ő napbarnított arcát, ékeesebb volt minden ékes szónál...

Az alsórajki szép nap Koller István vendégszerető házában nyert folytatást, fényes lakomával. Szívől fakadt pohárköszöntőkkel ünnepelték a házi úr mindenkit lekötöző kedves és szeretetreméltó családját; ünnepelték őt magát is, ki egyéni, családi és társadalmi erényeivel mindenkor igazolta, hogy az igaz boldogságnak csak a munka és szeretet lehet forrása.

Ebéd után pedig egy egész kis népünnepestői képe bontakozott ki, cigányzenével s ropogós csárdásokkal, miket a falu nagyja és apraja lejtett annyi hévvel és kitartással, hogy amikor nyugalomra tértek, már feketén bólintott az eperfa lombja...

Szinészet.

A múlt héten színészeinknek két telt házuk volt s a színház iránt nagyobb érdeklődés mutatkozott. A legnagyobb sikert Bob hereggel érték el, amelyet inkább a hire, mint értéke tesz mindenütt annyira vonzóvá.

Ugy hírlak, hogy a 30 előadásra tervezett időnyt az igazgató rövidebbre szabja és megjobb közönséget keresni. Ez azonban csak híresztelés, mert a bérletek lejártáig a társulat nem mozdulhat s miután Bob herege az igazgató — valószínűleg finandális tekinteteből — kétszer bérletszünetben adatta, a bérlőknek módjukban sem állna szelvényeiket felhasználni.

Ami az előadások művészi értékét illeti, azt nem esőkentették a fél és üresházak. Minden előadás jól sikerült.

Vasárnap a „Csokon szerzett völegény“ volt soron félig üres ház előtt. Szigethy Józsefnek régi ártatlan darabja, a melyet már régen el is feledtünk volna, ha a Vigszínház Fedák Sári kedvéért fel nem eleveníti. Ragányi Iza temperamentumával, kedvességével és szép alakjával szinte a vigszínházba vitt bennünket képzeletben. Kitűnő volt minden alakítása. A darab legkomikusabb része, a vándor színészek csoportja, igen jó volt. Gulyásnak méltó partnere volt Szigethy Andor, a kompániába pedig pompásan beleillett Nagy Mari komikus mozdulataival, játékával. Simon Jenő, Szalóki a szokott dicsérertet méltán megérdemlik.

Csak azon csodálkozunk, hogy még a vasárnapi közönség is távol marad a színháztól. Mintha csak az Ur anyyala állna ott lángpallosával a színház előtt, úgy idegenkedik közönségünk a színházról.

Szerdán »Az ember tragédiája« volt műsorra kitűzve. Erdemesnek tartjuk megemlíteni közönségünk nagy részének azt a felfogását, hogy az ilyen nagy szinpadra való darabra nem tartja érdemesnek elmenni, mert hisz úgy sem tudják a díszletek és kellékek hiánya miatt azt előadni. Mintha a festmények, díszletek nyujtanák egyedül a műélvezetet és nem érné meg az arát egyedül az is, hogy Madáchnak örökszép művét halljuk elmondani. Pedig elmondhatjuk, hogy nem a színészeknek mult, hogy a darab előadása nem volt tökéletes és vidéki szinpadon jobb produkálást eme, művészi tudást és ambiciót igénylő darabnak nem is képzeltünk. Simon Jenő mai szereplésével azok előtt, akik látták, örökké feledhetlenné tette magát. Első rendű alakítás, kitűnő szereptudással lépett élénk és szép beszédmóddal elfeledtetten velünk a díszletek hiányosságát. Vécsy Ilona Éva szerepében jó volt. Erdős Luciferben inkább csak maszkiájával és temérdek gesztusával akarta nehéz szerepét megoldani. Igen jól sikerült a párisi jelenet. A rongyosok gárdája kitűnő volt. A ház félig telt meg.

Hétfőn Hereg Ferenc vigjátéka »Kéz kezét mos« került színre. Ez a darab is elbeszélésből

készült, mint a »Gyurkovics Lányok« és sok hibája dacára mulattató, ötletes. Jó alak volt Gulyás Menyhért (Zentai), kedvesen játszottak Tordai Etel (özv. Vivóné) és Haraszi Mici (Marianne). Kitűnő alak volt Baranyai Ferenc, akinek sokoldalú tehetsége a komikum terén sem tagadta meg magát. Kedden és esütörtökön Bob heregeet adták. A nagy hirre vergődött operette mindkét előadásán megtellet a színház. A szép zene természetesen mindenkit magával ragadt, de a darab nem hat úgy, mint nagy szinpadon. Tomori Melissa (Bob), akinek előkelő művészetét már méltattuk, az első előadásán szépen énekelt, a másodikban azonban észrevehető indispocióval küzdött. Annie szerepét Jakabi Jolán játszotta bájosan, kedvesen. Szalóki Pomponines szerepében szerzett új sikert.

Pénteken Laufs-Kraem bohózatát, a „Páholy“-t adták. A darab maga silány alkotmány, szelleme nincs és nem egyéb, mint a régi Kotzebue-féle iskola egy közönséges nívón álló produktuma. Főérdeme az, hogy pirulni nem kell benne. A darabot Kabos Ede teljesen átmagyarosította s teljesen eredeti darab erejével hat. Az előadás egyike volt a legjobbaknak. Az összejáték, a szereptudás nagyon érvényesült. Első sorban Gulyást kell említenünk, ki méltán feltűnhetett kitűnő alakításával. Nem mondhatjuk ugyan, hogy partnerei nem voltak hozzá méltók, kivált Szalóki, de Gulyás oly alakítást nyujtott, a mely vidéki szinpadon ritka. Nagy Mari, Simon, Szigethi jók voltak. Boresei Józsefné Borbálája sok kacajot keltett. A ház félig volt.

Hivatalos-rovat.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa, mint I-ső fokú iparhatóság felhívja a város területén lakó mindazon mészárosokat, akik a mészáros iparra szóló iparigazolvány alapján a hentes ipart is folytatják s azt továbbra is üzni szándékoznak, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1903. április 23-án kiadott 17859/VIII. sz. rendelete értelmében a hentes iparra 1903. augusztus 1-ig külön iparigazolványt szerezzenek, mert ellen esetben az 1884. évi XVII. t.-c. 56. §-a értelmében fognak büntettetni.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1903. évi május 20-án tartott üléséből.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

Ag. evangélikus isteni tisztelet lesz pünkösöd második ünnepén (junius 1-én) a felső kereskedelmi iskola emeleti nagytermében. Az isteni tisztelet fél tizenegy órakor kezdődik.

Adományok a szentsírra. A zalaegerszegi plebáni templomban felállított új szentsírra adakoztak: dr. Jankovich László gróf főispán 100 K, Lányi Kálmán 3 K, Takács Erzsébet 1 K, Hegedűs Lina 1 K, Zsidai János 50 f. Miután az előállítási költségből még 271 K fedezetlen, kérjük a hiveket, hogy kegyes adományaikkal ezt az összeget sziveskedjék fedezni.

Eljegyzés. Egyházasbükkí Dervarics Ákos kilimáni földbirtokos eljegyezte Győrött Hácsky Valériát, özvegy esengeri Hácsky Dénesné kedves leányát.

Ésküvő. Kovách Géza pósta és távirada tiszt e hó 27-én vezette oltárhoz Göndöcs Irénke kisasszonyt, Göndöcs Antal vendéglős szép leányát.

Deák Ferenc emlékezete. A nagykanizsai irodalmi és művészeti kör elhatározta, hogy Deák Ferenc születésének századik évfordulóján a haza bölcsének, Zalavármegye nagy szülöttének emlékezését emléktáblával örökölti meg. A nagykanizsai ünnepély, amely alkalommal az emlékmű is legő leplezteni, a Zalaegerszegen tartandó ünnepély utáni napra tervezik. Az emléktáblát Teles Ede szobrász készíti. — A kesztelyi gazdasági tanintézet hallgatói a hó 26-án rendezték Deák Ferenc emlékére ünnepélyt, amelyen ünnepi beszéd és szavalatok hangzottak el a nagy hazafi emlékezetére.

Főigazgatói látogatás. Dr. Schack Béla, a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatója, a hó 26-án városunkba érkezett a felső kereskedelmi iskola látogatására; hivatalos körutját folytatandó, 27-én délután Szombathelyre utazott.

Érettségi biztos. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolához dr. Diószeghy József kereskedelmi miniszteri s. titkárt és a nagykanizsai izr. felső kereskedelmi iskolához Heltai József nagykanizsai terménykereskedőt, a kereskedő ifjak elnökét küldötte ki a folyó tanévi érettségi vizsgálatokra miniszteri biztosi minőségben.

Érettségi vizsgálat. A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskolánál az 1903/4-ik évi érettségi vizsgálatok írásbeli része f. hó 18-án kezdődött és véget ért f. hó 26-án; részt vett benne az intézet felső osztályának 37 növendéke. Az érettségi vizsgálat szóbeli része junius hó 24., 25., 26. és 27-ik napján lesz.

Az ovoda felügyelő bizottság f. hó 24-én Hajik István bizottsági elnök elnöklésével ülést tartott, amelyen Németh Iza belső ovodai dajkának megrongált egészségének helyreállítására végett 3 heti szabadságidőt adott s távolléte alatt a dajkai teendőket Kovacsics Olgát bízta meg. Ezután tárgyalta a bizottság az óvónők havi jelentéseit. E jelentések kapesán elhatározta a bizottság, hogy egész- vagy fél tandíjmentességért folyamodók névsorát az óvónők a szülők nevének, polgári állásának és lakásuknak pontos feljegyzése mellett hetenként terjeszszék be a városi tanáchoz, mely azután az elengedés tárgyában határoz s elhatározását az óvónőkkel a szükséges bejegyzetés végett közli. Végül mivel a felügyelő bizottság három éves működése lejárt, a bizottság elnöke köszönő levelet küldött ki a tagoknak tapasztalt buzgó működésükért, melynek legfényesebb eredménye, hogy ezen idő alatt az ovodába járó gyermekek száma megkétszereződött; kérte egyuttal továbbra is ezen közhasznú intézmény kegyes támogatását. A gyűlés az elnök lelkes élettelésével ért véget.

A nagykanizsai irodalmi és művészeti kör f. hó 25-én tartott választmányi ülésén sajnálattal vette tudomásul a kör érdemes elnökének, Szalay Sándor ügyvédnek, megrongált egészsége miatt az elnöki állásról való lemondását. Az igazgatótanács az évi rendes közgyűlésig a kör vezetésére Horváth György főgymnasiumi igazgatót, az irodalmi szakosztály elnökét kérte fel; akinek helyébe Csóti Márton, a főgymnasium irodalmi tanárát kérték fel.

Pénzügyi áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Takácsy Sándor zalaegerszegi és Mérő Géza zombori kir. pénzügyigazgatósági fogalmazókat kölesönösen áthelyezte.

Népgyűlés. A múlt vasárnap Zalaszentgróton nagy népgyűlést tartottak a katonai javaslatok ellen. A népgyűlésen részt vettek Eitner Zsigmond a kerület képviselője, továbbá Bartha Miklós, Lengyel Zoltán, Lovász Márton és Ráth Endre képviselők. A népgyűlés tiltakozó határozati javaslatot fogadott el s azt 19-én küldöttség vitte Budapestre.

Halálozás. Forintoszázi Forintos Kálmán földbirtokos f. hó 21-én, életének 69-ik évében, elhunyt Zalamegyén. Nagy részvét mellett temették el f. hó 24-én. — Molnár Istvánné született Schill Gizella, Molnár István szepetki körjegyző neje, f. hó 24-én 34 éves korában elhunyt; f. hó 27-én temették el Szepetken. — Ifj. Pityi Lajos kereskedő, Pirtyi Lajosnak, a Zalavármegyei takarékpénztár pénztárnokának fia meghalt 32 éves korában Zalaegerszegen.

Esküdtzéki főtárgyalás volt szerdán, 27-én a zalaegerszegi kir. törvényszék főtárgyalási termében. Vádott Dávid Roza f. évi április hó 23-án, kéthónapos gyermekét gyufaoldattal megölte. Dr. Rézler Kornél kir. alügyész, mint a vádhatóság képviselője jól átgondolt, tartalmas beszédében az előre megfontolt szándékos emberölés büntetésében kérte bünsnek kimondani a vádlottat, a kit dr. Obersohn Mór ügyvéd védett szépen és hatásosan. Az esküdtsek záradékos emberölésben mondták ki Dávid Rozát bünsnek s a törvényszék őt évi fegyházra ítélte. A főtárgyalást Sztaniszlavszky Adolf, kir. törvényszéki elnök vezette, a ki mellett mint bírák működtek Skóday Aurél és Sperlagh Géza. Esküdtek voltak: Braunstein Pál, Gyarmati Vilmos, Talabér Károly, Kroszt János, Mazol Arnold, dr. Zalai Simon, Úmszúncz Lajos, ifj. Nyári Kálmán, Medgyesi Lajos, Kovách István, Guttman Lajos és Horváth József. Pótesküdt volt Simon Zsigmond. A főtárgyalási jegyzőkönyvet Galló István törvényszéki jegyző vezette.

Tanulók tavaszi mulatsága. A zalaegerszegi felső kereskedelmi- és polgári leányiskola növendékeinek szokásos tavaszi mulatsága a kaszaházi kertben pünkösd másnapján lesz. Kedvezőtlen idő esetében a mulatságot június 6-án s ha ekkor sem kedvez az idő, június 7-én tartják meg.

A zalaegerszegi kereskedő ifjak nyári táncmulatsága folyó évi június hó 14-én esetleg 21-én lesz. Az ifjuság ismét valami meglepetést készít, és hisszük, hogy a meglepetés érdekes lesz, mert az ifjusági egyesület e téren eddig is nagy szenalitatást mutatott.

Tanulmány folytatása. A felső kereskedelmi iskolát végzett növendékeknek, akik tanulmányukat kereskedelmi irányban tovább folytatni kívánják, érettségi bizonyítványuk alapján a következő felsőbb intézetek állanak nyitva: 1. *A keleti kereskedelmi akadémia* Budapesten; tanít főképen idegen, különösen keleti nyelveket és kereskedelmi tárgyakat; tartama két év; a lekepezés egy évre 80 K. 2. *A budapesti kereskedelmi akadémia akadémiai tanfolyama*, mely magasabb kereskedelmi kiképzést nyújt; tartama két év; a lekepezés az első évfolyamban 300 K, a másodikban 200 K. 3. *A kolozsvári kereskedelmi akadémia akadémiai tanfolyama*; szervezete és célja azonos a budapesti hasonló című intézetével; a lekepezés itt 240 K. 4. *A kereskedelmi iskolai tanárképző intézet* Budapesten; tartama 4 év; a lekepezés félévenként 30 K; az 1903/4-ik iskolai év kezdetétől csak *jeles* érettségi bizonyítvány alapján vesz fel korlátolt számban hallgatókat. — A beírás mind a négy intézetben szeptember hó első felében történik.

Arcképfestők. Mányai és Fleischer festőművészek Zalaegerszgre érkeztek s egy ideig itt fognak tartózkodni. Készítenek olajfestményeket tuss és krétarajzokat arckép vagy természet után, művészi kivitelben. Előbb keszthelyen időztek, ahol több sikerült portraist festettek. Kitűnően sikerültek Dervaries Imre, Kilimáni föld-birtokos és neje ifjúkori arcképei, valamint Oltay Guidó szentgyörgyvári birtokos arcképe. A festők már Zalaegerszegen is több megbízást kaptak. Mányai és Fleischer urakat ajánljuk a közönség figyelmébe. (Laknak a „Magyar Király“-hoz címzett vendéglőben.)

A közoktatásügyi miniszter ajándéka. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a csáktornyai állami tanítóképző-intézet fennállásának negyedszázados jubileuma közeledtével az intézet részére megküldötte Csáktornya városa nagy fiának, gróf Zrínyi Miklós költőnek és hadvezérnek művészi kivitelű és értékes olajfestésű arcképet. A miniszter az intézet igazgatójához intézett levelében megbízta az intézet mindenkori igazgatóját, hogy e képet alkalmas elhelyezésben állami letétként őrizze mindaddig, míg Csáktornya városában valamely nyilvános képtár nem létesül. Ez eset bekövetkeztével a kép a mindenkori vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése alapján az illető gyűjteménynek adandó át, hasonlóképpen állami letétképpen. A miniszter nagybecsű ajándékát az intézet jubileumi ünnepségei alkalmával fogják felavatni és az intézet dísztermében elhelyezni.

A dunántuli mezőgazdasági szeszgyárosok részvénytársasága által Nagykanizsán létesítendő szeszfinomító gyár előmunkálataival gyorsan haladnak előre. A gyárban szükséges gépek beszerzése iránt a tárgyalások már folyamatban vannak s mihelyt ezekre nézve végmegállapodásra jutnak, az építési munkálatokra az árlejtsést kiírják. A részvénytársaság igazgatósága a gyárnál betöltendő igazgató állásra a pályázatokat már kihirdette.

A galamboki önkéntes tűzoltó-egyesület saját alapja javára június hó 7-én a galamboki községi erdőben 80 fillér belépti-díj mellett tavaszi mulatságot rendez.

Pályaorvosi megbízás. A magyar államvasutak igazgatósága a keszthelyvidéki vasút balatonszentgyörgy—balatonyörki vonalán dr. Neumark Béla keszthelyi gyakorló orvost, Balatonyöröktől Sümegig terjedő vonalon dr. Varjas Gábor tapoleai gyakorló orvost a vasuti személyzet egészségügyi kezelésére pályaorvossá nevezte ki.

Alapszabály jóváhagyás. A m. kir. belügyminiszter a zalaegerszegi építőiparos segítők egyesületének alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

A balatonszentgyörgy — keszthelyi vasút ügyében f. hó 28-án a képviselő házban Lang Lajos kereskedelemügyi miniszternél Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő vezetésével küldöttség tisztelettel, melynek tagjai sorában voltak Darányi Ferenc, Eitner Zsigmond, Farkas József országgyűlési képviselők is. A küldöttség kérelme az volt, hogy a balatonszentgyörgy — keszthelyi helyi érdekű vasút megnyitását a miniszter mielőbb engedélyezze. Ugyanis a vasút már teljesen kész, azonban a megnyitásra vonatkozó törvényjavaslat a parlamenti viszonyok miatt eddig nem volt letárgyalható. A miniszter a küldöttséget szívesen fogadta s a kérvény sürgős tanulmányoztatását megígérte.

Végleges multság. Egy tisztességes munkás, becsületes zalaistvádi gazdaembernek olyan szerencsétlen természetet adott a végzet, hogy ha egy kis italt vett be, valóságos dühöngővé vált. Őrizkedett is az italtól, de néha napján mégis megessett vele, hogy egy két pohár bort megivott s ilyenkor mindenki kitért az utjából, csak a felesége nem respektálta az ura nehéz természetét. A mult héten valami majálisra ment a gazda s megártott neki az ital. Éjszaka ment haza, a felesége a szokások prédikációval fogadta, amit egy darabig türelmesen hallgatott, később visszafelcseregetett, majd egyik csizmáját dobta az asszony felé. Az asszony 84 éves apja a per-patvarra besietett s az asszony elé állt, hogy azt megvédelmezze. A becsipett ember éppen akkor hajította a másik csizmát a felesége felé. A csizma sarka az öreg embert orron találta s bezuzta az orrosontot. A sebesült agg néhány nap alatt meghalt. A szerencsétlen gazda annyira szívére vette az esetet, hogy valósággal bus-komor lett.

Okirathamisító körjegyző. Koltay László hahóti körjegyző Pongrázné Donyán Julia nagykanizsai lakostól 100.000 K jelzálogkölesont vett fel zalaegerszegi és felsőmagyarországi birtokára. Koltay azonban a kamatokat sem fizette s hitelezője pert indított ellene. A szorongatott adós hamis okiratot készített arról, hogy Pongráznéval kiegyezett 1000 koronában s ennek fejében jogairól az adós egy rokona javára lemondott. Az okiratot Koltay Horváth József nevű irnokának, aki egyszermind tanuként szerepelt, tollba mondta. Ezen okirat alapján azután Koltay a zálogjegyet törölte. A nagykanizsai kir. törvényszék Koltay Lászlót 3 évi fegyházra, Horváth Józsefet 9, Thassy Ábelt, a második tanut 6 hónapi börtönrre, Dóbiás Józsefet pedig, aki arra vállalkozott, hogy Pongrázné nyilatkozatának valódiságát bizonyítani fogja, bűnpártolás miatt 4 havi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen az összes vádlottak felebbeztek.

Ellopott ékszerek. Egy helybeli lakos neje arany gyűrűt s arany fülbevalót a szobában asztalára tette le s a konyhába ment, hogy az ebédnek utána nézzen. Míg odajárt, valaki az ékszereket ellopta. A gyűrűk egyike barna köves, másika piros köves, a fülbevalók laposak, közepén csillaggal. A tettest nem lehetett eddig kinyomozni.

Tolvaj fiuk. Két helybeli fiu rendszeresen bejárt egy itteni üzletbe és ott a mi a kezük ügyébe esett, magukkal vitték. De addig jár a korszó a kutra, a míg el törük. A két szarka természetü legénykét is tetten érték s átadták a büntető bíróságnak, a hol bizonyára megkapják megérdemelt büntetésüket.

Villámütés. Horváth Ferenc alsódomborui asztalos neje f. hó 25-én a Légrád község tulajdonát képező gyurgyáni erdőre ment fáért. A hirtelen támadt vihar elől egy terebélyes fa alá menekült, de vesztére, mert pár perc múlva a villám a fába sujtott s az asszonyt is oly súlyosan érte, hogy rögtön meghalt.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 578 darab sertést, a mikből 395 darabot adtak el. Szarvasmarhákból felhajtottak 422 darabot, eladtak belőlük 266-ot.

Rosz család. Marton Mária szakácsné volt egy itteni családnál. A mikor e hó 16-án kilépett a szolgálatból, asszonyának egy kékszinü, selyem bélésű kabátkáját ellopta s azzal Szombathelyre távozott. Mikor a kabát hiányát észrevették, panaszra mentek a rendőrséghez, mely a tolvaj szakácsnét meghozatta s a lopott kabátot elvettette tőle. Hiányzott még több fehérnemű is, ezeket azonban a tolvaj eselédnél nem találták meg. Marton Mária átadták a kir. ügyészségnek,

a hol károsult a panaszt visszavonta, minek következtében szabadon bocsátották a hűtlen eselédet.

Talált tárgyak. Egy nagyobb kulesot, egy magyar szövegű imakönyvet találtak, átadták a rendőrségnek, ott a tulajdonos a hivatalos órák alatt átveheti.

Elveszett zálogjegy. Egy 663. számú zálogjegyet vesztek el. A ki megtalálja adja át a rendőrségnek.

A lipiki gyógyfürdőt a szerkesztőségünkbe beküldött 2-ik számú kimutatás szerint május hó 24-ig bezárólag 440 fürdővendég látogatta.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *Lohere* 74—78 K; *Lucerna* 55—60 K; *Impregnált répmag* faj szerint 35—48 K; *Répmag kereskedelmi áru* 27—44 K; *Muhar* 8—9 K.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén május hó 24-én a hivatalos adatok alapján: *lépfene:* Vonyarczvashegy 1 u., Batyk 1 u.; *veszettség:* Drávacsány 1 u., Sármellék 1 u., *ragadós száj- és körömfájás:* Karmacs 1 u., Pölöske 1 u.; *ivarszeri hólyagos kiütés:* III. Hegykerület 3 u., Drávavashid 1 u., V. Hegykerület 1 u., Fityeház 4 u., Szepetnek 1 u., Becehely 1 u., Csörnyeföld 2 u., Dobri 1 u., Egyeduta 2 u., Felsőszemenye 3 u., Kutfej 1 u., Letenye 1 u., Oltárcz 3 u., Tótszentmárton 1 u., Rátka 1 m., Bollahida 1 u., Barabácsszeg 2 u., Kissziget 1 u., Karácsnyfa 1 u., Nova 1 u., Zebeczke 1 u., Felsőrajk 1 u., Pókafa 3 u.; *rühkór:* Tapoleza 1 u.; *sértésorbánc:* Zalabér 1 u., Gógánfa 5 u., Gyulakeszi 2 u., Szepezd 5 u., Szigliget 2 u., Vászoly 3 u.; *sértésvész:* Alsószenterzsébet 8 u., Csesztreg 14 u., Balatonmogyoród 1 u., Galambok 9 u., Komárváros 6 u., Karmacs 1 u., Maróe 7 u., Rátka 1 u., Tormafield 1 u., Kerkaszentmihályfa 2 u., Nova 5 u., Lentiszombathely 1 m., Zalaszentmihály 7 u., Káptalanfa 1 m., Megyer 7 u., Háshágy 1 u., Kemendollár 4 u., Pusztaederics 4 u., Zalaistvánd 8 u., Türje 1 u.

Polgári perrendtartás. A *Stampel-féle* „Tudományos zseb-könyvtár” jogtudományi csoportja ismét gazdagodott. A 140/141. szám alatt a magyar polgári perrendtartást dolgozta föl dr. Pajor Ernő ösmert nevű jogi író. A sommás törvény megalkotása óta ez az első mű, mely az egész perjogot szervesen tárgyalja, s így nemcsak mint tankönyv, de mint gyakorlati kézikönyv is hézagpótló; e mellett a perrendtartás javaslatát is figyelembe veszi. Tömör és világos írály, eredeti rendszer, s az elmélettel való takarékoság mellett kitűnő gyakorlati észekre valló felfogás jellemzik a munkát. Megrendelhető *Stampel Károly* kiadónál, *Pozsonyban* és minden hazai könyvkereskedésben. Ára 1 K 20 f, s egyes példány postadíja 10 f.

Csarnok.

Az ideál.

Serao Mathild beszéltye.

Laura elmélyedve ült asztala előtt s kesztyűjének begombolásával volt elfoglalva. Laura egyenesen ült, fejét azonban előre hajtá. A szék karján egy arany himzésű felöltő feküdt, mellette egy félig kinyillott satin legyező hevert, melynek egyik oldala piros, a másik fekete-sárga. Fekete brokát uszályos ruha volt rajta, derekán sárga-piros virágból összeállított esokor pompázott. Barna hajtfürtjeit éppen ily színű virág-esokor díszíté.

Czézár belépett a nélkül, hogy kopogtatott volna s a fölött gondolkodott, hogy mit szóljon. Végre ez jutott eszébe:

— Jó estét asszonyom!

Laura meg se mozdult. Később megfordult s keztyűjét felhuzva kérdezé:

— Ön az, Sansverino?

— Ez a kérdés különös!

— Elégedjék meg azzal. Nem késztet ez által egy másik kérdésre, melyet talán neveletlenségnek tartana!

— Mit akar . . . grófnő, kegyed ma este egy . . .

— Tünetem nemde?
— Jóságban? Ez egészen új. Nem készítem arra, hogy valami neveletlenséget mondjon: legyen irántam kimélettel. Mily iszonyatos esemény fenyeget tehát . . .

— Ki tudja?
— Előbbre teszem a neveletlenséget — szolt Cézár. — Eltaláltam. Kegyed azt akarta mondani, hogy miért jöttem ide?
— Ön nagyon sokat kitalál Sanseverino! Nagy veszélyes művészet!

— De csak reám nézve. Jöttem . . .
— Hogy engem láthasson, mert ön szerelmes belém. Ezt a refrént ösmerem.

Sanseverino fesztelensége mellett is elhalványodott. Idegesen végigsimította finom bajuszát.
— Szép — szolt azután. — Azt nem mondtam volna. Nem is hinné grófné, hogyan sikerül nekem szellemes emberré lennem kegyed előtt is.

— Egészen az én érdemem, Cézár. Szemei fátýolozottak lettek, büszkesége gunyolódó mosolyra készítetté.

— A mi jó van bennem, a mi boldogság életemben, kegyedtől nyeram grófné! — szolt Cézár mély meghajlással.

— Nagyszerű! ez oly bók, a milyent páholyomban tucat számra hallhatok.

— Igaz, hisz színházba megy — szolt Sanseverino hosszabb szünet után, mi egy tünteté fel, mintha gondolatai máshol járnának. — Miért megy színházba?
— Hogy ma többek társaságában unjam magamat.

— Vélem is unatkozik nemde? Nem tagadom, az ajánlat önző. Sokoldaluvá teszem magamat, hogy kegyedet untassam, a miként a színházban untatják. Ha parancsolja, a zongorához ülök és „Lohengrin“-ből a legédesebb és legszomorubb dallamokat fogom játszani, melyeket Sancarlóban hallott. Beszélék a divatról, szerelmi kalandokról, utazásról, szalagokról, ahogyan ezt Evelina barátnője tehetné. Az örülésig fogok udvarolni, mint Gurgió, Arturió, Adolfo és Ginó tenné. Majd egy képzelt felvonás közben látogatást tennék, hogy megmondhassam kegyednek — a mit mondanék ha . . .

— A mit nem mondana, az jobban tetszenék.
— Valóban szomorú dolog! — felelt Sanseverino mély meggyőződéssel.

Szünet állott be és egy valóban hihetetlen eset. Laura gondolkozni látszott. De nem sokára mondá:

— És a földszint? Az hiányozni fog nekünk. Hol lesz a néző közönség?
— Mit törődik a közönség mivelünk? Mit mond az?

— Oly mindennapi szólásmód, Sanseverino hogy ön engem szeret és hogy én önt nem szeretem.

— És mit hoz fel okul szép grófné?
— A közönség nem hoz fel okot, mert nincs reá ok. Ok nélkül szeretünk és éppen egy nem szeretünk. A szerelem és közömbösség hasonlítanak egymáshoz.

— Grófné! ezzel is nagyon különöset állít oly határozottan, — szolt Cézár nyugodtan.

— Nagyon későn érkezem a színházba, — mormogá nyugtalanul a grófné.

— Még nincs kilenc óra. Nagyon is korán van! A ki kétszeres s háromszoros márkinó, mint kegyed, nem mehet ily korán a színházba. Én nem merészelném kegyedet elkísérni.

— Örömet találna ön abban, ha engem elkísérne? — E kérdésnél a grófné szemei valóságos húságot szikráztak.

— Kimondhatatlan örömet! — suttogá Cézár elérte a grófné kegyetlen gondolatmenetét.

— Minden számalommoraj ellenére grófné, melyet az ön kedves földszintjén okoznék! Biztosan tudom — és itt hangja megrezgett a haragtól, — hogy szánnak engem.

A grófné előbb nem felelt, azután kevés várta kérde Cézárt:
— Volt-e ön a Della Mana által adott bálon?
— Voltam.

— Ön ott hiába várt reám, — szolt a grófné kecsesen játszva legyezőjével.
— Hasztalanul vártam.

— Azt üzentem, hogy beteg vagyok. Nem tette ez önt komolylyá, gondolkodóvá, szomorúvá? Pedig ez nem volt igaz, Párisból érkezett ruhám izléstelen remekmű volt.

— A ma esti öltözéke pedig kiállhatatlan.

— Annak találja? Pedig önnek előszeretettel kellene viseltetnie az élénk színű virágok iránt. Lépten-nyomon nem-e a szerelemről, szenvedélyről predikál ön?
— De nem hamis, csináltról, mint a virágai grófné, mint a szallagjain a hamis színek, vagy legyezőjén a hamis töröknő, — mint a milyen kegyed is.

— Eh, szolt a grófné és hirtelen megfordult.
— Boesánat, mondá Cézár. Tévedtem. A fejem zúg. Oly erős illat van itt, hogy bántólag hat reám.

— Brávó! ez helyes, mondá a grófné, szép fejével bólintva s a legyezőt könnyedén mozgatta.
— Tévedtem, kegyed nem oly hamis! Nagyon kegyes. Nem ígért nekem semmit és nem is tartott meg semmit. Az első látásból itéltem meg kegyedet. Változatlan maradt. Szerencsét kívánok! Van jelleme Laura grófné, közömbösség a jelleme, az érzéketlenség, ha akarjuk, vegyítve jókora húsággal. Szép jellem, valóban csodálatos kegyedet!

— Gondolja ön, hogy Realps Terézia nőül megy Mario unokatestvéréhez? — kérde a grófné némi unalmat árulva el.

— Ugy látszik, hogy ez a házasság kegyedet jobban érdekli, mint az én összefüggés nélküli bókjaim! Jobb volna, ha színházba menne grófné.

— Köszönöm, itthon is maradhatunk. Ha akar, itt maradhat ön éjfélig. Én itt szórakozom!

— Mi birná kegyedet sirásra fakasztani Laura grófné?
— Ön nevémen szólít. Azt kell gondolnom, hogy . . . ezt lassan, hidegen mondá, erősen tekintve Cézárra.

— Azt kérdem, Mormile grófné, mi fakasztaná sirásra?
— Nem tudom, nem tudom. De valaminek kell lenni. Meg fogom találni.

— És nekem meg fogja mondani?
— Talán. Ön örvendene, ha sirni látna?
— Nem fogom látni, — felelt Sanseverino lehorgasztott fejjel.

— Bah! szolt a grófné és vállat vont. Felállt, hogy felöltőjét magára öltse.

Lehaladtak a lépcsőkön. A grófné a karján, szóltanul, a nélkül, hogy egymásra tekintettek volna. A kocsis hágesőjénél Cézár kalapot emelve üdvözlé a grófnót. Laura mosolygott.

— Eljön később a színházba Sanseverino?
— Minek menjek?
— Mert mindenki jön.
— Nem megyek. A klubba megyek játszani.
— És az szórakoztatja önt?
— Legkevésbbé sem. Minden cél nélkül van. Jó éjt Mormile grófné.
— Jó éjt, Sanseverino herceg.

Szeptember vége felé minden zaj elhalt. Campagna körül mély esend honolt. Rövid időközönként kocsizőrejt volt hallható, mely az országúton haladt. Lent a nyaralóban egypár szolgáló aludt a csarnok padjain, egy paraszt leány fűrészkészleg tekintett ki az ablakon, a szakács pedig a konyhai ezüstkészleteket szedte össze csendesen.

Laura grófnó nem szerette a falun a lármát. Ő maga kedvenc helyén tartózkodott, mely hely részben szalon, részben veranda, részben téli kert, hol a napfényt a függönyök mérsékelték. A szél gyöngéden hatolt be, egy szökőkut a levegőt hűsíti és az őszi virágok a szemeket megörvendeztették.

— Ön is azt kérde?
— Azt hiszi grófné, hogy én már kérdezni sem merek valamit? Kegyed barátai azok, a kik élcelődnek. Kétkednek . . .

— Mit mond ön?
— Nem fogom soha ismételni.
— Dehogy nem, nekem elfogja beszélni.
— Parancsolja?
— Parancsolom!
— Barátai azt mondják, hogy a grófnónek szeretője volna.

A grófnó erősen Cézárra tekintett s kérde:
— Hiszi ön azt, hogy volna szeretőm?
Cézár érzé, hogy borzongás futott végig testén, mikor azt válaszolá:
— Nem hiszem.

A grófnó fehér kasmirba burkolva, fehér esipkével elhalmozva, hajában és kebelén fehér rózsza, — amerikai hintaszékben ült.
— Azt akarom önnek mondani Sanseverino, — folytató bódító és lágy hangon a grófnó, — hogy Capodimontében október végéig maradok.

Oly soká! És még sem szereti a falusi tartózkodást, nem is szerette.
— Azt hiszi ön? Valóban nem tudom, hogy most szeretem-e? De nyugalma vonz és leköt. A város most borzasztó lehet. Az égető nap, a fullasztó por; telve közönséges emberekkel, a nagy láрма. Mily meleg lehet ott! Este, ha az erkélyen ülök, Nápolyt füstölgő mozdonyok képzelem. És Sorrento, hogyan hagyja azt el ön?
— Óh, fenséges, kedves, előkelő. Összes ismerősei ott vannak. Egymást kérdik, hogy miért hiányzik kegyed grófnó!
— És mért nem hiszi?
Sanseverino hallgatott. A grófnó egy rózsát tépett le egy kosárból és Cézár felé dobta. Ez röptében elfogta a rózsát, szívta magába annak illatát, mialatt a grófnó őt figyelmesen szemlélte. Megesókolta-e a rózsát, vagy csak annak illata mámorította el?
— Mondja csak nekem Sanseverino, Sorrento-ban gondolt-e sokat Nápolyra?
— Az azt jelenti grófnó . . . ?
— Hogy Capodimontera!
— Capodimontera?
— Értem, hogy reám! szolt a grófnó fájdalmasan rezgő hangon és elpirult egy keveset.
— Cézár meglepetve tekintett reá, de a grófnó nem hagyott időt neki hogy feleljen.
— Tegnap és tegnapelőtt egy titokzatos szót olvastam egy titokszerű könyvben. Az „ideál“ szó volt. Ne nevéssen, ösmerem e szót, de nem értettem meg jól, hogy mit jelent. Egy elvonuló felhő az ideál, nemde? Egy dallam, mely emlékezetünkben lebeg! Egy festmény, csak a képzelődésben festve! Egy imádott tündérlátvány! Nemde mindez az ideál?
— Mindaz és még több, grófnó.
— Óh barátom! Önnek kell, hogy legyen egy idálja és szereti is azt. Mondja meg nekem, hogy ki az?
— Nem bírom azt megmondani kegyednek!
— És — talán engem is szeret! — kiáltá a grófnó, szemei pedig ragyogtak.
— Mindenesetre, de ideálokat nem fogom kegyednek megnevezni!
— Jól van ne mondja meg nekem, én ösmerem. Kitaláltam. Szívem prófétaja lett. Ideálja egy nő, ki önt szereti! Vigasztalódjék és adjon halát Istennek! ideálja él: szeretem önt Cézár!
— Ne üzzön tréfát Laura!
— Nem tréfázom. Szeretem önt!
— Talán téved grófnó!
— Nem tévedek — szeretem önt!
A grófnó elhalványodott, ajka pedig reszketett.
— Esdekelve kérem, Laura ne mondjon valótlan! Maradjon továbbra is szép, hamis, csábító, de közönyös, megközelíthetlen! Ha akarja, hogy imádjam, mondja, hogy nem szeret!
— Nem értem önt. Örült ön, Cézár, meg vagyok arról győződve, hogy szeretem.
— Éljen boldogul Laura!
— Csak nem fog távozni, remélem.
— Éljen boldogul, én megyek!
— Cézár, Cézár!
A grófnó kinyitott egy balkon ablakot. A nap vakítóan sütött arcára.
Kihajolt a korlátot és utána kiáltott:
— Már rég szeretem Cézár! Az első pillanattól!
— Annál rosszabb — mondá Cézár és le-
hajta fejét. És eltűnt a messzeségben.

Nyilt-tér.*)

KÖSZÖNETNYIVÁNÍTÁS.

Mindazoknak, akik felejtethetlen fiunknak elhalálózása fölött érzett fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, szívből köszönetet mondunk.

Zalaegerszeg, 1903. május 29.

Pirity Lajos és családja.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Megtört szívemnek oly jól eső
kegyes részvétért forró köszönet
mondok.

Fitos Márton.

Rohitschi „Styria forrás“ gyógyvíz
gyomordaganatok és görcsök,
Bright-féle vese bántalmak,
a légzőszervek hurutjai,
gyomor- és bélhurutok,
Kitűnő gyomordaganatok és görcsök,
gyógyhatás. máj- és vesebajok ellen.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

1721/kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. városnál ujonan
rendszeresített II-ed

aljegyzői állásra

pályázatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása Zalaegerszeg r. t. város pénztárából 1400 (egyezer-négyszáz) korona évi fizetés 240 (kétszáz-negyven) korona évi lakbér illetmény. A megválasztandó jegyző a zalavármegyei községi és körjegyzők nyugdíj alapjával szemben nyugdíj jogosultsággal bír s jegyzői magánmunkálatok végzésére jogosult.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy jegyzői képesítésüket, erkölcsi előéletüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt s Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületéhez címzett kérvényüket f. évi június hó 7-én d. e. 10 óráig a polgármesteri hivatal iktatójánál okvetlenül benyujtsák.

A választás f. évi június hó 8-án d. e. 10¹/₂ órákor tartandó közgyűlésen fog megejtetni.

Várhidy Lajos
polgármester.

Egy jó házból való fiu
tanoncnak felvétetik
UNGER ANTAL könyvnyomdájában
= Zalaegerszegen. =

259/v. 1902. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbiróság V. I. 922. számú végzése által *Kohn Emil* nagykanizsai lakos végrehajtató javára *Bezerédy Adorján* budapesti lakos ellen 3042 korona tőke, ennek 1901. évi november hó 4-től járó 6% kamatja, ugy járulékai erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 1090 K-ra becsült két ló, egy kocsis, egy szekér és lószerszámából álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis a **Bezerédi majorban** leendő eszközzésére **1903. június hó 15-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszegen, 1903. május 15-én.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

1364. szám tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Horváth Lajos* végrehajtatónak *Trizner Teréz Németh Istvánné* végrehajtást szenvedő ellen 50 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 2175 számú tjkvben + 381/a hrszám alatt felvett ingatlanból (ház) *Trizner Teréz Németh Istvánné* felerészbeni jutalékra 1444 K ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi június 18-ik napján d. e. 10 órákor Zalaegerszegen** a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 144 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. r. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1903. évi február hó 9-én.

Rutich, kir. tszki bíró.

Zálogintézet.

A nagykanizsai kereskedelmi
és iparbank részvénytársulat

hatóságilag engedélyezett

zálogosztálya

mindennemű új árura,
ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra
kölesönt ad.

Zálogtárgyak posta és vasut útján is elfogadtatnak.

Schicht-szappan

„szarvas“

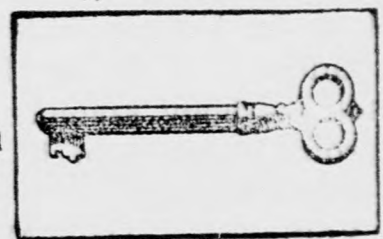
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkladosabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

ad. 2000/tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pados Teréz és társai végrehajtónak Horváth Sándor és társai végrehajtást szenvedő ellen 164 korona és 90 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a nagylengyeli 72. sz. tjkvben felerészben Horváth Sándor, Horváth Lujza, Horváth Mária, Horváth Gyula, kiskoru Horváth Borbála, Imre, József, Magdolna tulajdonául felvett következő ingatlanokra: † 125. hrsz. alatti házra 319 korona, † 127. hrsz. ingatlanra 17 korona, † 128. hrsz. ingatlanra 68 korona, † 142. hrsz. ingatlanra 94 korona, † 145/a hrsz. ingatlanra 21 korona, † 181. hrsz. alatti ingatlanra 12 korona, † 401. hrsz. ingatlanra 480 korona, † 406. hrsz. ingatlanra 83 korona, † 740. hrsz. ingatlanra 12 korona; — II. a gellénházi 202. sz. tjkvben † 871. hrsz. alatt ugyanazok tulajdonául felvett ingatlanra 69 korona; — III. az ormándlakai 44. sz. tjkvben † 208. hrsz. alatt felvett ingatlanból ugyanazok 1/4 rész jutalékára 7 korona kikiáltási árban, úgy azonban, hogy az ingatlanokból Horváth Lujza, Mária, Gyula, Borbála, Imre, József, Magdolna jutalékára Horváth Sándor javára bekebelezett haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik, ha azonban az ingatlan jutalékok az előzetes terhek fedezésére szükségesnek mutatkozó 3500 koronáért el nem kelnének, a szolgalmi jog fentartása nélkül boesajtatnak nyomban árverés alá, az árverés elrendeltek és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi július hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor Nagylengyelben, ugyanazonnap délután 2 órakor Gellénházán, délután 4 órakor Ormándlakon a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 31 K 90 f-t, 1 K 70 f-t, 6 K 80 f-t, 9 K 40 f-t, 2 K 10 f-t, 1 K 20 f-t, 48 K-t, 8 K 30 f-t, 1 K 20 f-t, 6 K 90 f-t és 70 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1903. évi március hó 3-án.

Dr. Kiss, kir. tszéki bíró.

Epilepsia.

Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerhárból Frankfurt a. M.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Zalaegerszegen, Kossuth Lajos-utca 30-ik sz. alatti házban

== kárpitos- és diszító ==
üzletet nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatoknak csinos, izléses, tartós és gyors elkészítését; és pedig: **divánok, derékaljak, (matracok) és szalmazsákoknak** ujonnan való elkészítését s átalakítását.

A külföld nagyobb városaiban és Budapest székes fővárosban 18 éven át szerzett tapasztalataim elég garanciát nyújtanak arra, hogy — jutányos árak mellett — a legkényesebb igényeket is képes vagyok kielégíteni.

Magamat a n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva, maradtam

kitűnő tisztelettel

Graner Zsigmond
kárpitos és diszító.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

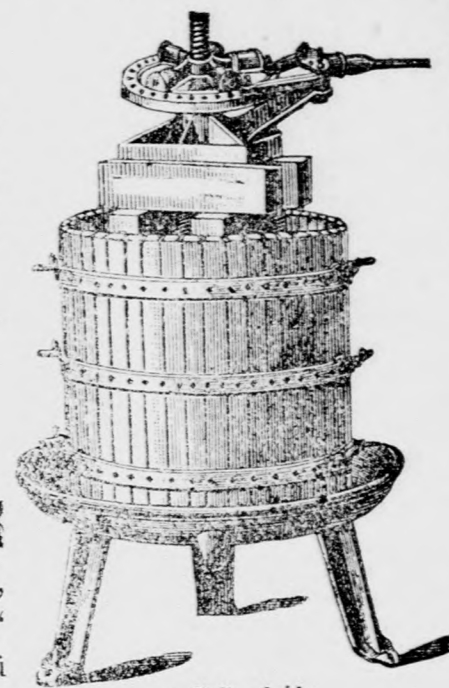
„HERCULES” folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval. **A legmagassabb munkaképesség garántálva.**

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

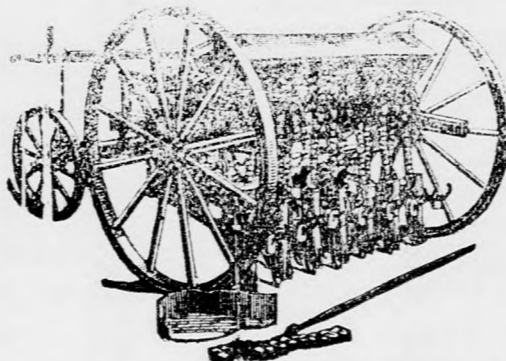
Szőlő és gyümölcs zuzók
és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szabad. önműködő „SYPHONIA” fa és szőlővessző permetezők, a széges és tormács valamint a vértetű kiirtására.

szőlő ekék.

Különlegességeket, széna- és arató-gereblyék, szénaforgatók, széna és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jóállás mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági géppárok, vasöntödéék és ekegyarak

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntelve több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselők és viszont elárusítók kerestetnek.

Egyedül valódi angol**BALZSAM Thierry A. gyógyszerész től**

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegytalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balzsam
mit dem Schutzzeichen
des
A. Thierry in Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn.

ICH DIEN

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöresőt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpénésznél, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőfögést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hópörösenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészt, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a fofájást, zugást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. Tessenek mindig vigyázni a zöld apaca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egyes eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postai állomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használattal: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyit sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csusz, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is; ütött, szúrt, lött, vágott és roncsolt daganat, kinöves karbunkulíválástásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, hólyagnál, menéstől kisebeselés, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Őrangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada” beégetve legyen.

E két gyógyszerében felülmúlhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezétségig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olesó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Őrangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapest: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

Legkedveltebb, legtökéletesebb arcztisztító és szőpítő szerek: *Akácia*

KRIEGNER-féle -CRÉME 2 kop.
-PUDER 1 "
-SZAPPAN 1 "

Főraktár: **KORONA GYÓGYSZERTÁR**
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉP GYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőscsépítő-
lécselő és 100 000
kálif. kisebb g. gép üzemben.

Malomberendezések
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Műhelyre árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Illárrangú kénés hévívízi gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmeáru az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tuczatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes bekiüldése után
küldi e szakma
legelső rangu
üzége:
REIF J.
specialista. Bécs,
Brandstätte 3.
Árjegyzék
ingyen.

Modern
BUTOR.
Órtási választék
háló-, ebéd-, szalon- és
uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok szét-
küldése és tal. összeköttetések lé-
tesítése céljából (postadíj jóállásával)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A terok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Felülmúlja az eddig ismert összes fogszereket.
OSAN-szájvíz-essencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
ROZSATEJ szőpítő-szer
üvege 1 frt. Ehhez
balzsamszappan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legégszűszűsebb
Janningene hajfestő-szer götőszőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektust ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külfeltele London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszertárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus bentlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államér-énye-
sek és az egyéves önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZŐRVESZTŐ
néhányszörli használat után az arcról és
kézről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok“ ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám
találkozunk.)

SANTALEGGER
Fiatal embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít.
üveg 90 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár
Budapest, V., Lipét-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után
teljes köszpénzfizetéssel:
50 évre a tőke évi 5.70%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a
22 : : : 8. -%-a
15 : : : 9.80%-a

2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 6.20%-a
34 : : : 6. -%-a
25 : : : 7. -%-a
15 : : : 8.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Sajat érdekében hirdessen
LEOPOLD GYULA
hirdetési irodája által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMESES-ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

1635/kig. 1903.
Hirdetmény.
A képviselőtestület 1903. május 20-án
hozott 1634/kig. 1902. számú határozata
folytán közhírré teszem, hogy a város
tulajdonát képező tégláégető körkemen-
cénél készült téglák jövőben az égetés,
illetőleg kirakás sorrendje szerint adatik
el ezrenként 20 K vételárért. Ezen sorrend
megbontása esetén, a soronküüli téglák ára
24 koronában állapított meg.
Elhatározta továbbá a képviselőtestület
hogy a redős zszindely ezerét 70 K, a
a négyszegletű járdatégla ezerét pedig
30 K összegért adja.
A város közönsége és Mittli Sándor
téglásmester között kötött szerződés értel-
mében nevezett téglásmester a városnak
kifogástalanul gyártott és legjobb minőségű
téglát köteles szolgáltatni. Ennélfogva figyel-
meztetem a vevő közönséget, hogy a téglá-
gyárnál csak kifogástalan minőségű és telje-
sen kiégetett száraz téglát tartozik átvenni.
Zalaegerszeg, 1903. május 21.
Várhidy Lajos
polgármester.

Wapper Ignác
(Hudetz József utóda)
kőfaragó mester, a „Kegyélet“ temetkezési vállalat vállalkozója
Zalaegerszegen, Kossuth Lajos-utca 58. sz.
raktáron tart nagy választékban

**siremlékeket
szobrászati műveket**

syenit, gránit, tiroli, sziléziai és steyer márvány fajokból, valamint rákosi,
keszthelyi és pettaui homokkövekből 10 koronától 1000 koronálg.
Elvállal építkezési munkálatokat, oltárokat, szent szobrokat, utikeresz-
teket, keresztelő medencéket, mauzoleumokat, családi sirboltokat, sirszegé-
lyeket vasrácszatokkal vagy anélkül, valamint halotti lárvákat hű kivitelben.
Továbbá külön raktáron tart fa- és érckoporsókat a legegyszerűebektől
a legdíszesebb kivitelig, temetkezési cikkeket, szemfedőket, halotti ruhákat stb.
Elvállal mérsékelt árak mellett egyszerű- és dísztemetkezéseket,
hullaszállítását és hulla áthelyezést.
Költségvetéseket, vázlatokat és rajzokat díj nélkül készít.

PURGO
 A leggyengébb kitűnő ízű hashajtó még öcsesemgének is adható. 25 csekeg ára 1 korona.

Órák, ékszernek RÉSZLETFIZETÉSRE
 és, olcsó szabott árukon
SERÉNYI
 órák és ékszerésznél
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
 Főutcai, 11. Főutca 21. sz.
 Képes árjegyzék ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGER-féle
REPÁRATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárultó helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja, használja a
„Stella“.
 vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárában, 6 cs. és kir.
 leánya József főh. udvari szállítójá
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elmezavar ellen.
 E gyógymód megítapítója:
Dr. KOVÁCS J. főorvosl. orvos
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. L. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELJE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RESZÉNYI TÁRSASÁGTÓL
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermében
 BUDAPESTEN, VII. KER., KERÉPESI-UT 30. SZÁM.
 111 Régi kis képek után is sikerült nagyítások!!!

Hôtel **PÁRIS** szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
 100 szoba 1 frttól fejlebb kiszolgálással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörsar-
 nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

Hirdetéseket, reklámokat szakse-
 rtién, pontosan és legolcsóbban közöltet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

PLATSCHKEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szél-től védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolott, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak beren-
 dezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Étvágytalanág, hányinger, fejtá-
 ják, gyomorbagok ellen csodálatos a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Pósta 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN és bérmentve
 küldi a —
„HÖLGYEK
TITKÁRA
 fűzetet kívánva mindenkinek

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltassa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognac-
pároló intézete Barcolában (Trieszt
közelében)
 ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,
 mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs, készül.
 Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.
 Kapható gyógyszerárakban és minden elsőrangú üzletben.
 Vezérképviselő:
Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott elemzési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének (Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

Eladó
 1600 kereszt, vagy 400 métermázsa buza- és rozs-szalma, az ormándlaki birtokon az ugynevezett János-majori pusztán.
 Bővebb felvilágosítást ad
Görcz József
 gazda.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.
 cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Glanzcrème világos cipők számára leg-szebb fényt adnak és megtartják a szint állandóan. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők Lyosin alkalmazásával egész új szint kapnak.
 Alapítottatott 1812.-ben. Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse
12. Mindenütt kapható.

A ki szereti a szép és dús haját, valamint a szépen álló bajuszt, az használja a híres **Vera Violetta Brillantint.**

Vera Violetta Brillantin
 era Violetta Brillantin
 era Violetta Brillantin
 era Violetta Brillantin
 era Violetta Brillantin

a hajnak szép fényt ad.
 a haját puhán tartja.
 a haj kihullását meggátolja.
 használata alatt a fejkorpa kép-ződmény megszűnik.
 a bajuszt a töréstől megóvja.
 -tól kapja meg a bajusz a leg-szebb formát.
 ment minden káros anyagtól.
 a frissen szedett ibolya illatát soha sem veszti el.

Továbbá ajánlom az általam feltalált és kitűnőnek bizonyult, mindenféle ártalmas anyagtól mentes **Bajusz-viz**-et. E szer nemesak, hogy meggátolja a bajusz kihullását, hanem annak szép és egyenletes növéseire nagy befolyással van. A bajuszt pedig felkötés után egész napon át a kívánt formában megtartja. Kaphatók ezeken kívül finom bajusz kötők és pedrők mérsékelt áron.

Tisztelettel
Halassy István
 fodrász m.

Köhögésben

szenedő
kisértse meg a köhögést csilla-
pító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizo-
nyítvány szól mellette
és hogy sikerrel használható köhögés-
nél, katarrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres
esomagokban Schmidt Győző zala-
egerszegi cukrásznál.

Az Orsz. Gazd.
Munkás- és
Családsegély-
pénztár ajánljuk
jó indulatába.
Ismertesse ezt
az intézményt
a nép körében.
Biztosítsa csele-
deit ezen segély-
pénztárnál.

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki
arckenőcs
és eszéki
SZALVATOR-
szappan
eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr
összes tisztátlan-
ságát.

Valódi csakis a
DIENES J. C.

Salvator gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs . 1 K 70 f.
1 drb Salvator-szappan . 1 K — f.
1 tégely kézi pászta ára . 1 K 20 f.
1 lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy
doboz 2 korona.

Figyelmeztetés.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkat-
részekből és megfelelnek tökéletesen a 71012.
sz. b. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg be-
iktatott védjeggyel el vannak látva és kére-
tik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki
kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József ur gyógyszer-tárában

VI., Király-utca 12. sz.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint
33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmazatik
társzereplés, száznál és meghaladott.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor
ővatosnak legyünk és csak eredeti üvegeket
doboókban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czé-
jeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszer-tárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszer-táránál
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
szesz. és kár. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Jég és tűz elleni biztosítások lejártával
és új biztosítások kötésénél felhívjuk a gazdaközönség figyelmét a

Gazdák Biztosító Szövetkezetére,

mely az összes intézetek között legelőnyösebben biztosít.

Ajánlatokat elfogad, felvilágosítással és nyomtatványokkal készségesen
szolgál a Zalavármegyei Gazdasági egyesület titkári hivatala.

Hol köthetünk legelőnyösebb életbiztosítást?
a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company (Chicagói aratógépgyár.)

KNEDHT J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Katalogusok
ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal
készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kévekörtőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép,
szénagyűjtő gereblye és „Manilo” kévekörtőfonál gyártmányal.
Évi gyártmány 362.000 gép.

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utolérhetlen rovarölő. Valódi csak palackokban.

Kapható Zalaegerszegen:

Hubinsky Adolfnál,
Kaszter Sándornál,
Gyarmati Vilmosnál,
Ján Ferencnél,
Fangler Mihálynál,
Kosztelitz Miksánál,
Reich Samunál,
Kohlós Miksánál.

Jánosházán:

Kohn Jakabnál,

Spitzer Sámuel utódánál:
Singer Sándornál.

Bellaticzon:

Weisz Bélánál.

Letenyén:

Epinger Ignácánál.

Pacsán:

Schleiffer M.-nél.
Pacsá és Vidéke Fogyasztási és
Értékesítési szövetkezetnél.